

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus Beneficiarivs, De Natura & Speciebus Beneficii Ecclesiastici: Item Simonia, pessima Beneficiorum Emprtrice

Biesmann, Caspar

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Tractatus Beneficarii Pars Prima. De Natura, & Speciebus Beneficii
Ecclesiastici.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42013

TRACTATUS
BENEFICIARII
PARS PRIMA.

*De Natura, & Speciebus Beneficiorum
Ecclesiasticorum.*

Bonus gratuita con-
cessio, vel gratia cu-
uscunque Principis,
sive secularis, sive
Ecclesiastici, quales
sunt Praelati Ecclesiae, Beneficium
dici solet. Et ex hac tam lata hujus
nominis significatione Praebendae
Ecclesiasticae, probabiliter sic di-
cta à praebendo alimoniam mini-
stris Ecclesiae, sive jus ad proven-
tus Ecclesiasticos, Beneficia dici
coeperunt: quia ipsae quoque sunt
gratuitae concessionis & gratiae
Principum Ecclesiasticorum. Nam
licet dictae Praebendae Ecclesiae Prae-
latis ex officio conferendae sint;
attamen nemo in particulari stri-
ctum jus habet ad illas: & ideo
non nisi gratiae nomine insignien-
dae sunt. Solet autem Beneficium
Ecclesiasticum in hunc modum à

Praebendae
Ecclesiasti-
cae quare
dicantur
Beneficia?

Explicatur
quid sit Be-
ficium.

Item quid
Capellania
temporalis,
quid spiri-
tualis &
collativa, &
an sint pro-
priè dicta
Beneficia.

Theologis defini: Beneficiū Ec-
clesiast. est jus perpetuum percipien-
di redditus ex bonis Ecclesie (hoc est
bonis Deo dicatis, & Ecclesie dona-
tis,) propter officium Spirituale (id
est, propter Spirituale servitium
sive ministerium Ecclesie præsti-
tum, qualia sunt: recitare Horas
Canonicas, dicere Sacrum, admi-
nistrare Sacramenta, &c. Quæ sa-
cra Mysteria, quia sunt fundamen-
tum & origo Beneficii, eique inse-
parabiliter annexa; hinc Benefi-
cium rectè dicitur esse quid Spiritu-
ale; eò quòd ex officio Spiritua-
li tanquam radice & principio e-
nascatur) *Ecclesiasticâ auctoritate
constitutum.* Nam ad solos Præ-
latos Ecclesie pertinet officia in
Ecclesia constituere. Proinde Ca-
pellanæ, quæ sine Episcopi autho-
ritate constituuntur, ita ut à Fun-
datore, ejusve heredibus confe-
rantur, non sunt beneficia, sed me-
rè stipendia Sacellanorum *juxta
Nov. cons.* s. adeoque dicuntur
Capellanæ temporales, & non
collativæ, eò quòd per authorita-
tem Ecclesiasticam non conferan-
tur: nam illæ, quæ Episcopi au-
thoritate instituuntur, nominari
solent spirituales & collativæ,
suntque

suntque propriè dicta beneficia. Dicitur Beneficium esse jus perpetuum percipiendi fructus, &c. hoc est, ita perpetuum, ut semel collatum auferri non possit, nisi gravi causâ postulante: dùmque uni auferretur, alteri conferatur, prout explicat Less. lib. 7. de just. c. 34. dub. 1. Beneficia enim eâ ratione instituta sunt, ut in perpetuum durent, & uni ablata alteri concedantur. Huic tamen non obstat, Beneficia regularia, & ea, quæ manualia dicuntur, ad nutum Superioris auferri posse. Hoc enim non habent ex sua institutione, ex qua illis competit perpetuitas; sed ex eo, quòd is, qui illa obtinet, Superiori sit subiectus quoad officia, habitationem, & vitæ directionem, vel ut con. et Laym. lib. 4. tr. 2. cap. 1. Perpetuum secundùm aptitudinem. Cùm enim gratiæ semel collatæ non facilè revocari soleant, rectè præfatum jus dicitur aptitudinaliter perpetuum, quia ex natura sua est aptum permanere in perpetuum, & per hanc particulam excluduntur à numero Beneficiorum Vicariæ & Commendæ temporales, sic dictæ, quòd solùm ad certum tempus concedantur. Est

Quo sensu Beneficium dicitur esse jus perpetuum percipiendi fructus.

Vicaria & Commenda temporales quid sint, & utrū à numero Beneficiorum excludantur.

Quid dicendum de portionibus five præstimonis.

Quid & quotuplex pensio.

Quid temporalis.

autem Vicaria temporalis, quando quis in locum & vicem alterius v. g. propter absentiam, infirmitatem, gravem occupationem, &c. ad tempus substituitur. Similiter Commenda temporalis, quando alicui ad tempus committitur administratio Beneficii, donec persona idonea instituat. De Vicaria & Commenda perpetua alia est ratio, nam hæc æquiparantur Beneficio. Excluduntur quoque ex portiones, quæ ab aliis præstimonis, hoc est, quasi alimoniam præstantia dicuntur, concedi solitæ à Prælato Ecclesiastico, non ratione alicujus spiritualis officii, sed ob aliam causam, quâ cessante, ipsæ quoque cessant, v. g. dum quis in studiis versatur, vel donec Beneficium aliquod acquirat, &c. Item pensiones Ecclesiasticæ, hoc est, certæ pensiones reddituum à Beneficio in commodum & usum alterius sejunctæ. Pensio enim defini-ri solet, jus percipiendi fructus ex alieno Beneficio: estque triplex, temporalis, spiritualis, media. Temporalis est, quæ fundatur in titulo merè temporali, & datur ob temporale aliquod ministerium præstitum vel præstandum, v. g. quæ

quæ datur viro illustri, ut Ecclesiam
 contra hostes defendat, vel quia
 eandem aliàs præclarè defendit,
 &c. aut quæ datur Ecclesiæ Oeco-
 nimo, /Edituo, &c. & hæc Pensio,
 quia etiam laicis competere po-
 test, alio nomine dicitur laica. *Quid spiri-
 tualis.*
 ritualis est, quæ fundatur in titulo
 merè spiritali, & datur ob mini-
 sterium spirituale, ut quæ datur
 Coadjutori Episcopi aut Parochi,
 Concionatori, &c. *Quid media
 ta est.* Media sive mix-
 ta est, quæ fundatur in statu spiri-
 tuali, non tamen datur ob spiritua-
 le ministerium, ut quæ datur Cleri-
 co pauperi, Parocho seni, &c. vel
 quæ datur causâ resignationis,
 permutationis, vel litis Ec-
 clesiasticæ componendæ. Et hæ
 duæ posteriore dicuntur Clericales
 sive Ecclesiasticæ, quia solis Cleri-
 cis competere possunt, hæ inquam
 pensiones Beneficia non sunt, quia
 omnes morte pensionarii, id est e-
 jus, qui pensionem accipit, extin-
 guuntur; at non Beneficia morte
 Beneficiati. Hæc enim, ut supra
 diximus, ita instituta sunt, ut sem-
 per durent, & dum ab uno tollun-
 tur, alteri concedantur. *Tota mate-
 ria de bene-*
 His in ge-
 nere prænotatis ad pleniorẽ præ-
 sentis materiæ captum, & facilio-
 rem *ficis ob
 pleniorẽ
 captum, &*

faciliorem rerum huc pertinentium memoriam novâ planè, & vix ab ullo, quantum quidem scire licuit, hactenus usurpatâ methodo, totam materiam Beneficiariam, per membra dividenda in singula capita distincta, compendioso calamo explicita explicabitur.

C A P U T I.

*Beneficium aliud est Sæculare,
aliud Regulare.*

Sæculare confertur Sæcularibus, Regulare Regularibus. Quid licuerit circa curata Beneficia, & in specie circa Parochias jure antiquo.

Beneficium sæculare dicitur, quod pro Clericis sæcularibus: Regulare, quod pro solis Regularibus institutum est, aut Ordini ita annexum, ut per Regulares administrari debeat. Est autem regula generalis, nisi Pontificis dispensatio interveniat, Beneficia sæcularia sæcularibus, regularia regularibus conferenda esse, ut colligitur ex *C. cum de Benef. de Prab. in 6.* Excipiuntur tamen Beneficia curata, hoc est, curam animarum habentia, nam hæc etsi sæcularia sint, possunt solis Canonicis regularibus conferri absque speciali dispensatione, ut habetur *C. quod Dei timorem, de statu Monach.* Ubi simul indicatur privilegium, quo Monachi olim circa Beneficia curam

curam habentia, gavisi sunt. Similiter curata Beneficia, quæ regularia sunt, cum consensu Monasterii, sæcularibus conferri possunt, quia hæc in commodum populi instituta sunt. Unde sufficit, ut dentur maximè idoneo. *Less. lib. 2. cap. 34. dub. 2.* dicens esse communem sententiam teste Panormitano. *Quid liceat jure novo.* *Laym. tamen lib. 4. tr. 2. cap. 4.* rectè notat cum alius DD. huic privilegio in *C. quod Dei timorem*, Canonicis regularibus concessio, jure novo per concordata Conc. Lateran. cum Leone Papa, prout plures sequentes Pontifices significaverunt, teste *Sanch. lib. 7. Mor. cap. 19* & Cardinales in *de-clar. Trid. Sess. 14. cap. 10.* ita derogatum esse, ut absque Papæ dispensatione ad sæcularem Parochiam promovendi non sint; & si citra hujus licentiam ad Parochias sæculares suo Monasterio non unitas promoti fuerint, Episcopus eos inde removeere possit. Ad Episcopatum tamen Canonici regulares, aut Monachi Ordinis mendicantis assumi poterunt. *Quid circa Episcopatus, & alias Prælaturas sæculares.* Patet ex *cap. 28. de elect. in 6.* imò ex cit. cap. infert *Laym. lib. 4. tr. 2. c. 4. citans Abbat. in C. quod Dei tim.*

rim. n. 5. Rodriq. Regul. q. 34. d. 4. Less. eos etiam ad aliam Prælatu-
ram sæcularem assumi posse, eò
quòd ratio curæ, prædicationis ita
militet pro hoc casu; sicuti si pro-
moverentur ad dignitatem Episco-
palem in Ecclesia sæculari. Et qui-
dem necessitate vel utilitate Eccle-
siæ ita postulante, tenetur Præla-
tus dare licentiam acceptandi Præ-
laturam. Item ex justa causa Vica-
rii Episcoporum esse poterant cum
contentu Prælati, si hic exemptus
fuerit, *juxta Gloss. receptam. C.*
cum Pastoris, 2. q. 7. habitu Ordini-
nis semper retento. Quia solius Pa-
pæ est, dare licentiam manendi ex-
tra Monasterium sine habitu. *Nav.*
lib. 3. cons. 14. n. 5. de regul. Re-
ligiosi mendicantes absque expre-
sa dispensatione Papæ non possunt
assumi ad Prælaturas Ecclesiarum
cathedralibus inferiorum. *Extra-*
vag. dispendiis, de postul. Prælat.

Præsumptio
est pro Be-
neficio,
quod sit sæ-
culare, nisi
contrarium
probetur.

Omne autem Beneficium præsu-
mitur esse sæculare, nisi probetur
esse regulare. Et hæc probatio su-
menda est vel ex litteris fundatio-
nis, sive erectionis, vel ex continua,
nullâ interveniente dispensatione,
per 40. annos pacifica possessione.
Nam titulo præscriptionis per pa-
cificam

cificam tanti temporis possessionem ex seculari fit regulare ; & e contra ex regulari seculare. V. Less. & Laym, l. c.

CAPUT II.

Beneficium aliud est duplex, aliud simplex.

Beneficia duplicia sunt, quæ aliquam præminentiam, jurisdictionem, vel administrationem habent ; Inter quæ aliqua ob præcellentem officii & dignitatis Ecclesiasticæ gradum, dicuntur majora & sublimia, ut Papatus, Cardinalatus, Patriarchatus, Episcopatus, &c. quæ sunt veluti culmina Beneficiorum ac dignitatum. Unde etiam sub communi nomine Beneficiorum non comprehenduntur, præsertim in pœnalibus, aliisque strictæ interpretationis Canonibus. V. Laym. l. c. & lib. i. tit. 5. p. 5. cap. 2. ubi ait, attentâ praxi Ecclesiæ, privilegia, quæ Episcopis ob statûs dignitatem concessa sunt, ad Cardinales fermè extendi solent, præsertim cum Cardinalatus, juxta communem DD. sententiam

Quid sit beneficium duplex.

Inter duplicia quædam sunt majora & quæ illa.

Cardinalatus estne major dignitas Episcopatu.

contra

Statuitur
quadruplex
ordo Epi-
scoporum
in Ecclesia.

contra nonnullos, prima sit dignitas post Pontificatum, & major Episcopatu, non quidem ordine, sed potestate, jurisdictione, & regimine universalis Ecclesiae. Porro ordo Episcoporum in Ecclesia est quadruplex. Nam primò sunt Patriarchae, sic dicti, quasi Principes, sive supremi Patrum, utpote quibus subsunt Archi-Episcopi, & ad quos ab his appellari licet, &c. Sunt autem post Papam Patriarchae quatuor, inter Theologos & Canonistas magis nominati; Constantinopolitanus, Alexandrinus, Hierosolymitanus, Antiochenus. Deinde Primates, sumpto à Gentilibus hoc nomine, sic dicti, quòd post Papam primariam judicariam potestatem habeant, nomine differentes à Patriarchis, non item re, & officio. Tum Metropolitanus, dicti à mensura civitatum, seu potius dioecesium Episcopaliū, quibus praesunt: alio nomine dicti Archi-Episcopi, hoc est, ordinarii superiores Suffraganeorum, sive aliorum Episcoporum suae Provinciae. Hi enim collati ad suum Archi-Episcopum, illius Suffraganei dicebantur. Quamvis modò hoc nomine communius eos significemus,

mus,

mus, qui in conferendis sacris Ordinibus suorum Principalium vices gerunt. Caterum nomen Archi-Episcopi non est ab illis usurpandum, nec exercenda ea, quae sunt Ordinis Episcopalis, neque cogendum Concilium ante receptionem pallii, quo designatur plenitudo officii Archi-Episcopalis. Videntur nihilominus posse alteri, v.g. Suffraganeo suo ante acceptum pallium, concedere facultatem ordinandi: cum talis deman- datio sit actus ordinariae jurisdic- tionis, quae una cum administra- tione post obtentam confirmatio- nem ipsi competit, ac denique E- piscopi. De quibus *V. Laym. lib. 1. tit. 4. cap. 7.* Alia vocantur minora seu media, & sunt primò omnes reliquae dignitates seu Prælatu- rae habentes jurisdictionem in foro externo. Nam præminentia cum jurisdictione in foro externo pro- priè dicitur dignitas. Talem digni- tatem obtinent Abbates & alii Prælati tam seculares, quam regu- lares. Secundo loco sunt Personatus, hoc est, præminentiae in Ec- clesia sine jurisdictione fori exter- ni, quales sunt Cantoriae, & similes, quibus competit locus honorifi- centior

Quid liceat
Archi-Epi-
scopis ante
receptionem
pallii.

Quae Bene-
ficia ex du-
plicibus
sunt minora
seu media.

centior in Choro, Processionibus, dandis suffragiis, &c. rectè tamen notat *Less. l. c.* in hujus nominis significatione observandum esse usum locorum, nam in quibusdam locis dignitates & beneficia curata vocantur Personatus. Tertio sunt officia, quæ habent administrationem rerum Ecclesiasticarum sine jurisdictione, ut sunt beneficia Sacristæ, seu Thesaurarii Ecclesiæ, &c. Denique Parochialia sive curata, utpote duplici curâ & onere constricta. Nam præter recitationem Horarum omnibus communem habent administrationem suæ Ecclesiæ & subditorum suorum: adeoque aliquam in Ecclesia præ reliquis simpliciter beneficiatis eminentiam. Beneficia simplicia sunt reliqua omnia, quæ neque specialem præeminentiam, jurisdictionem, aut administrationem habent, sed instituta sunt ad preces tantum persolvendas & alia divina officia peragenda, ut sunt Canonici cathedralis, Capellæ, Sacella, Altaria, &c. In dubio, utrum Beneficium aliquod sit simplex, an verò curatum, censebitur esse simplex, quia multæ conditiones requiruntur, ut sit curatum,

Quæ Beneficia dicantur, & sint simplicia.

In dubio sitne Beneficium simplex, an curatum, habebitur pro simplici.

ratum, quæ non presumuntur, nisi
probentur. *V. Diaz p. 4 tr. 3. ref. 740*

C A P U T III.

*Beneficium aliud est titolare, aliud
manuale.*

Titulare dicitur, quod in titu-
lum perpetuum confertur, ita
ut beneficiato sine gravi & iusta
causa auferri non possit, & hujus-
modi Beneficia ordinariè sunt sæ-
cularia. Manuale est, quod quidem
confertur in titulum, sed revocabi-
liter, ita ut à Præfato absque gravi
causa auferri possit, & talia sunt
ferè omnia regularia, quæ neque
curata, neque electiva sunt: item
Prioratus, quem confert Abbas,
non verò conventualis, qui per
electionem Conventus seu Capi-
tuli confertur in perpetuum: Simi-
liter officium Sacristæ, Thesaurarii,
&c. hæc enim à Præfato ad nutum
revocari possunt. Dicitur autem Quid sit
Beneficium Beneficium conferri in titulum,
quando illud ab ordinario Colla-
tore legitimè confertur, idque vel conferre in
titulum.
in perpetuum, vel ad nutum Præ-
fati revocabiliter. Nam hæc colla-
tio,

tio, ut vult Cajetanus vel certè se-
cundùm alios, jus per Collationem
acquisitum, est titulus, hoc est, ra-
dix & causa, vi cujus Beneficiatus
fit Dominus Beneficii, & obtinet
jus percipiendi fructus Ecclesiasti-
cos beneficio annexos. Quòd si be-
neficiatus jure per Collationem
acquisito privetur, dicitur benefi-
cium vacare quoad titulum, non
verò quoad effectum possessionis,
& administrationis. Et hac ratione
Canonici, aut alterius beneficiati
in Episcopum electi, confirmati, &
consecrati Canonici, aut bene-
ficiatum vacat quoad titulum: quia
perdit jus per collationem acquisi-
tum ad præhabitu[m] beneficiatum,
v. g. Canonicatum ex dispositione
juris: attamen ante acceptam pos-
sessionem Episcopatus, primum sive
præhabitu[m] non vacat quoad effe-
ctum possessionis, & administra-
tionis. Retinet enim possessionem
dicti beneficii, & ejusdem admini-
strationem. Nam ut Episcopatus
plenè adeptus esse censeatur, re-
quitur electio, confirmatio, con-
secratio, aut certè lapsus sive tran-
situs temporis præfixi ad petendam
consecrationem. V. Barbos. de jur.
Eccles. cap. 14. cap. Cum in cunctis.

Quid bene-
ficiatum va-
care quo ad
titulum, &
non quo ad
possessionem.

§ Cum

S
po
ste
ha
fess
mi
ca
6.
qu
pr
ha
pe
ex
di
Si
Pr
ri
c
e
P
P
S

§ Cum verò, ac denique pacifica possessio, dummodo per ipsum non stet, quòd possessionem nondum habeat, *nam paria sunt, habere possessionem. & per aliquem stare, quò minus habeat.* Sicuti colligitur ex *cap. Licet Episcop. de Præben. in 6. V. Laym. lib. 4. tr. 2. c. 15.* Adde, quòd non vacent priora Beneficia promoti ad Episcopatum, etiam habitâ consecratione & pacificâ possessione, si fructus Episcopatus ex causa alteri debeantur; usque dum fructus sint liberi. *Gloss in C. Si tibi concesso.* Unde non vacat prius beneficium statim, atque Clericus posterioris possessionem acceperit; si nequeat fructus habere ex secundo beneficio, qui fortè ex privilegio, statuto, auctoritate superioris alteri debeatur.

Si tibi concesso de Præben. in 6. Azor. p. 2. lib. 7. c. 16. Circa quæ notandum nomen tituli à tuendo dici, quia id, cui datur, aut describitur, quodammodo tueri videtur: dum tollendo nostram de eo ambiguitatem indicat, & scire facit, quæ, qualis, à quo, aut propter quid unaquæque res sit. Unde sicuti varius & multiplex hujus nominis apud Grammaticos est usus,

Nomen tituli quid significet, maximè inter Theologos & Canonistas.

24 De Natura & Speciebus

usus, nomina enim significantia dignitates, & imperia Regum, ac Principum, aliorumque Magnatum, vel etiam certum quendam dignitatis gradum in Republica, Universitate, &c. dicuntur tituli, item superscriptiones librorum, imaginum aut statuarum, quibus indicatur eorum author, materia, &c. vocantur tituli: Sic idem nomen à Theologis & Canonistis frequenter accipi solet pro causa, sive radice, ex qua aliquid agitur, vel à qua certum jus oritur. Ita titulus possessionis, idem est, quod causa sive radix, ex qua rem aliquam possides, vel unde oritur jus rem possidendi tanquam suam. Titulus donationis, idem, quod causa, ob quam aliquid donatur, vel unde jus oritur rem aliquam donandi: Titulus ordinationis, idem quod causa sive radix, ex qua ad sacros Ordines quispiam admitti potest. Titulus originis, sive causa, vi cuius censeris quis possit hoc aut illo loco natus: Titulus sustentationis, sive causa & radix, propter quam sustentatio alicui debetur, &c.

✱ ✱ ✱

CA-

CAPUT IV.

Alia Beneficia sunt electiva, alia Patronata, alia optata, alia libera, sive liberè collativa.

EX quadruplici modo acquirendi Beneficia, rectè eadem divides in electiva, patronata, optata, libera, seu liberè collativa. Electiva dicuntur, quæ conferuntur per liberam electionem v.g. Capituli, vel etiam postulationem, quâ is postulatur ad beneficium, qui non erat de Capitulo, vel non erat de jure capax beneficii: & subsequentem legitimi superioris confirmationem, cognitâ prius electi aut postulati idoneitate. Et hac ratione Ecclesiarum Prælati ferè institui, hoc est, in plenum jus suæ Prælatu-
Quæ dicuntur & sint electiva.
Quid sit instituere, conferre, sive investire ad beneficium.
 raturæ statui solent. Nam aliquem in beneficium instituere, est illum in plenum jus beneficii statuere. Sunt autem ejusdem ferè significationis apud Theologos & Canonistas, instituere in vel ad beneficium, item conferre beneficium, aut investire beneficio, sive ad beneficium. Hæc
B enim

26 De Natura & Speciebus

Quid desti-
tuere seu
devestire.

Electio
quale jus
tribuat ele-
cto.

enim omnia significant alium pleno jure beneficii donare, & veluti ornare; non secus ac ille, qui speciosâ veste induitur. Sicuti destituere & devestire, est alium jure, quod habebat in beneficio, privare. Neque ille, qui habet potestatem instituendi, semper habet potestatem destituendi. Imò strictè loquendo solæ Prælaturæ, in quibus quis instituitur, ut sit caput, & quasi sponsus Ecclesiæ secularis, aut regularis, propriè beneficia electiva dicuntur, *ut notat Laym. ex Azor. tom. 2. lib. 6. cap. 14. q. 2.* Cæterùm duo in præsentī materia sunt advertenda. Primò ipsam electionem non tribuere jus in re, & quasi dominium beneficii, sed tantum jus ad rem; adeoque, si electus ante confirmationem moriatur, beneficium vacabit non per hujus, sed prioris Prælati mortem: accedente autem confirmatione legitimi superioris acquiri plenum jus in beneficio. Unde electus & nondum confirmatus beneficii administrationem usurpare non debet *C. Nosti C. Qualiter*; alioquin privatur jure per electionem quæsito. *C. Avaritia eodem in 6.* nisi fortè electo competat administratio ex
privi-

privilegio aut consuetudine. Prout ante confirmationem à Sede Apostolica allatam propter necessitatem Ecclesiæ, conceditur administratio Prælati Pontifici immediate subjectis, extra Italiam electis: eâ tamen lege, ut nihil omninò alienare possint. C. 44. de elect. Neque consentur electi & nondum confirmati priora beneficia vacare, quia nondum habet plenum jus in beneficio, ad quod electus est. Deinde debet electus intra mensem à die, quâ electio sibi sufficienter intimata est, in eam consentire, nisi forsan ea sit conditio personæ electæ, ut electioni de se celebratæ absque superioris sui licentia, ex prohibitione seu quavis provisione Sedis Apostolicæ consentire non possit: & nisi legitimo impedimento excusetur, intra trimestre, sive trium mensium spatium confirmationem petere, alioquin electio erit irrita, C. quam sit Ecclesiis de elect. in 6. Sunt autem tres modi eligendi. Primus est eligere per scrutinium, sive collectionem suffragiorum & in hac eligendi forma major & sanior pars Capituli in eundem consentire debet. C. quia propter: Proinde si major sit numerus

Quid præstandum electo, ne electio fiat irrita.

Assignantur tres modi eligendi. Primus est per scrutinium.

Quæ cen-
tur major
& sanior
pars Capi-
tuli, & quid
hæc in ele-
ctione pos-
sit.

Electio per
scrutinium,
in qua ma-
ior pars eli-
gentium
non con-
sensit in u-
nam perso-
nam, pote-
ritne fieri
valida per
accessionem
consensus
aliorum.

eligentium ex una parte, non ta-
men cum notabili excessu; minor
autem ex altera eorum, qui tum
authoritate, tum etiam capacitate
prudenter iudicandi de meritis e-
lecti (quod maximè spectari debet)
saniores esse censentur, poterunt
hi secundum jus commune infir-
mare electionem, *Gloss. in cap. Ec-
clesia. 2. ver. non consenserit.* Dixi
non cum notabili excessu. Nam
contra eum, qui à duplo majori
parte electus est, nihil à reliquis
opponi potest: nisi fortè interve-
nissent aliqua, è quibus electionem
nullam fuisse probari posset, ut si
forma substantialis electionis ser-
vata non fuisset, aut ipse electus ex-
communicatus esset, &c. *C. si quan-
do de elect. in 6.* Dicta electio per
scrutinium facta jure communi
nulla est, si major pars eligentium
in unam personam non consense-
rit, nec potest convalescere, id est,
valida fieri per accessionem con-
sensus aliorum, sed novum scruti-
nium fieri debet, *C. auditis de elect.*
Poterit tamen electio summi Pon-
tificis convalescere per aliorum ac-
cessum, si efficiat duas partes eli-
gentium, *C. Licet de elect. in 6.* Al-
ter modus eligendi fit per compro-
missum.

missum.

missum, quando nimirum Capitulares, qui jus habent eligendi [hi enim omnes ad electionem vocandi sunt, *C. quod sicut de elect.* modò absentes commodè vocari possint attentis circumstantiis & consuetudine Ecclesiæ, prout docet *Gloss. & Abb in C. coram de elect.* Imò in casu infirmitatis suffragium ab ægro exquirendum est, *Sylvest. ex communi verb electio*] committunt uni aut pluribus viris timoratis ac Deum timentibus, iisque Clericis, *C. contingit de Arbitris*, potestatem eligendi idoneum Prælatum. Unde compromissum est simultanea partium inter se dissidentium promissio, quâ suâ sponte ad aliorum arbitrium suam remittunt controversiam, putâ dubiam inter Capitulares idonei Prælati electionem. Et quidem si ex compromissariis unus à reliquis electus, eorum electioni consentiat, assensus ipse in numero majoris partis suffragiorum computabitur, quod etiam locum habet in electione, quæ palam fit. Me enim in aliorum electionem consentiente, tuus consensus in numerum suffragiorum veniet: non autem in scrutinio secreto, quia in prioribus ca-

Alter est modus eligendi per compromissum.

Ad electionem an jus habeant absentes, aut ægri

Explicatur, quid sit compromissum.

An consensus electi per compromissum, vel etiam per scrutinium publicum, habeat vim suffragis.

Compromissum dupliciter fieri potest.

Tertius modus eligendi est quasi per inspirationem divinam, & quid sit ita eligere.

An qui eligi non potest, postulari possit.

sibus electus se principaliter non eligit; Sicuti fieret in scrutinio secreto, sed aliis prius eligentibus consentit. Qui consensus ex dispositione juris vim suffragii obtinet. Potest autem compromissum fieri duobus modis, idque vel cum limitatione, ut compromissarii secreto & seorsim singulorum voluntatibus exquisitis, illum eligere teneantur, in quem major & sanior pars Capituli consentit, *C. cum expediat de elect. in 6.* vel simpliciter & absolute dando ipsis potestatem eligendi, quem volunt, modò idoneum eligant. Tertius modus eligendi est quasi per inspirationem divinam, dum omnes electores uno veluti corde & ore in eundem, nullo vitio interveniente, consentiunt, *C. quia propter.* Advert. 2do, eum, qui eligi non potest, v.g. ob defectum legitimæ ætatis, vel ordinis sacri ad Prælaturam requisiti, vel natalium, &c. Si defectus sit facile dispensabilis, postulari posse. *Abb. C. ult. de postulat. Prælat. n. 10* Sic Episcopus legitime confirmatus, ad alium Episcopatum eligi non potest propter spirituale matrimonium, quo Ecclesiæ suæ copulatus est; postulari tamen potest,

test,

test, C. ult. de post. Pralat imò etiam eligi, si pri ori Episcopatu legitime renuntiet. Quia jam cessat ratio spiritualis matrimonii, utpote per renuntiationem dissoluti. Discrepat autem postulatio ab electione, quod electus, si idoneus est, jus ad rem acquirat, adeoque ab eo, ad quem confirmatio spectat, confirmari debeat: postulatus vero nullum jus acquirat, ac proinde postulatio ejus ab eo, cuius est confirmare, rejici possit. Nam ad specialem gratiam faciendam qualis esset confirmare, non habenti jus ad Prælaturam, nemo cogitur. Si tamen postulatio concors, vel saltem à duabus partibus Capituli propter Ecclesiæ necessitatem vel utilitatem fiat, debetur quodammodo Ecclesiæ concessio & confirmatio postulati. *Gloss. in C. cupientes prope finem Ver. Gratia de elect. in 6. &c.*

Patronata Beneficia sunt, quæ ad præsentationem Patroni, per quam præsentatus acquirat jus ad beneficium, ita ut illud alteri conferri nequeat: item legitimi superioris institutionem, vel ut alii vocant, collationem aut investituram, qua datur jus in beneficio,

In quo discrepet postulatio ab electione, & in specie attribuitur jus ad beneficium.

Quæ dicantur beneficia Patronata.

Item quis
Patronus.

plenè obtinentur. Porro Patronus ille dicitur, qui habet jus nominandi seu præsentandi aliquem, à legitimo superiore instituendum ad beneficium Ecclesiasticum vacans. Si enim non vacat, est irrita non modò ipsa præsentatio, verùm etiam promissio præsentandi alicui specialiter facta; imò & commissio facultatis præsentandi determinatam personam ad beneficium proximè vacaturum, *C. ult. de concess. Præbend.* utpote quæ præbere possent occasionem procurandæ mortis alienæ. Ipsum autem jus præsentandi dicitur jus advocatiōnis seu patronatûs. Hoc jus acquiritur *juxta Trid. Sess. 14. c. 12. de reform.* tribus modis, fundatione, ædificatione, & dotatione, juxta receptum versum: Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus. Fundare dicitur, qui fundum donat, in quo Ecclesia cõstruitur, ædificare, qui eandem exstruit, dotare, qui annuos redditus sufficientes assignat pro ministrorum & luminis sumptibus, *Glossac. quicumque 30. causa 16. q. 7. ex cap. nemo, de consecrat. dist. 1.* Videtur autem ille, qui Ecclesiam construit, esse quoque obligatus ad eam dotandam, si nemo

Quid jus
Patronatûs.

si nemo alius eam dotet. Quia Ecclesia sine dote conservari non potest, *C. cum sicut de consecrat. Ecclesia.* Erit proinde ejusdem Ecclesie unus Patronus, si idem fundavit, construxit & sufficienter dotavit: Plures autem, si unus fundavit, alter exstruxit, tertius competentem dotem attribuit, tametsi singuli inaequaliter ad fundationem, aedificium & dotem ejusdem Ecclesie concurrerint, *Glossa in Summar. d. 63. ver. laici. vid. Garciam, p. 5. c. 9. n. 52. & seq.* Est Et quotu-
 autem jus Patronatus duplex, Ec- plex.
 clesiasticum scilicet & Laicum.
 Prius est, quod Ecclesiasticae perso-
 nae competit, vel ratione dignita-
 tis, aut beneficii, quod possidet, v. g.
 quia est Ecclesie Episcopus, Deca-
 nus, &c. vel ratione fundationis,
 aedificationis, dotationis, qua fecit
 ex bonis Ecclesiasticis. Laicum est,
 quod competit personae sive laicae
 sive Ecclesiasticae ob factam funda-
 tionem, aedificationem, &c. ex bo-
 nis propriis, ut patrimonialibus,
 &c. Transit autem Patronatus lai- Quae ratio-
 cus in Ecclesiasticum, si donatione, ne Patrona-
 testamento, aut alia ratione in Ec- tus laicus in
 clesiam, aut Monasterium transfe- Ecclesiasti-
 ratur, vel alicui beneficio annexa- cum, & hic
 tur, in laicum

transire
possit.

Assignantur
discrimina
inter Patro-
natum lai-
cum & Ec-
clesiasticū.
Quantum
temporis
concedatur
utrique Pa-
trono ad
faciendam
præsentati-
onem.

Quæ ratio-
ne juri utri-
usque dero-
getur.

tur, *C. un. ff. verum, de jure Patronatus in 6.* Similiter Ecclesiasticus in laicum, si Patronatus ex bonis Ecclesiasticis acquisitus, testamento relinquatur laicis, suppositâ beneficiarii potestate, juxta regionis consuetudinem testandi de redditibus superfluis ad causas profanas.

Vid. Garciam p. 5. c. 1. n. 594. Notandum hîc quoque discrimen inter utrumque Patronatum. Et primò quidem si laicus est, & patronus intra quatuor menses à die vacationis cognitæ neminem præsentat, perdit istâ vice jus præsentandi, & collatio beneficii fit libera *juxta cap. quoniam, C. cum propter, de jure Patronatus.* Sin autem sit Ecclesiasticus, sex menses à die vacationis cognitæ indulgentur, *C. un. de jure Patron in 6.* Quòd si duo sint Patroni, quorum unus sit laicus, alter Ecclesiasticus, gaudebit laicus privilegio Ecclesiastici propter societatem cum illo. *Sylv. ver. jus Patronat. q. 6.* Deinde quoties Pontifex simpliciter concedit, vel unit alteri beneficio, vel sibi reservat beneficium, ad quod Patronus Ecclesiasticus jus præsentandi habebat, censetur juri Patronatus Ecclesiastici derogatum, hoc est, jus

jus

jus præsentandi pro ista vice Patrono Ecclesiastico demptum esse: non item Patronatui laico nisi expressa & specialis mentio fiat: *Gloss. communiter recepta in Clem. 2. verb. Apostolicis, de præb.* Nec sufficit derogatio generalis: imò etiam si fiat mentio Patronatûs laici; per hoc tamen non derogatur juri, quod habent Reges, Duces, Marchiones, Comites, nisi exprimantur. *Covarr. c. 36. præf. q. n. 2. & alij:* Verû hæc intelligenda sunt de Patronatu laico, qui est ex fundatione, ædificatione, dotatione, non autem de eo, qui est ex privilegio vel consuetudine præscriptâ. Nam tali æq; ac Ecclesiastico per concessionem aut reservationem Pontificiã absolutè factam derogatum censetur, *ut cû aliis docet Azor tr. 2. lib. 6. c. 23. q. 4.* quando cum Patrono laico simul est Ecclesiasticus, non censetur derogatum juri Patronatûs, nisi id exprimatur. Quia laicus non debet sentire incommodum propter suum Compatronum, *Covarr. cit. c. 36.* Imò si hi duo inter se convenirent de præsentando alternis vicibus, & vacans beneficium in genere reservatum, per concordata aut regulam Cancellariæ ca-

dat in mensē Pontificium loco Patroni Ecclesiastici præsentabit Papa; non verò loco laici, quia huic non præjudicat reservatio mensis Pontificii: *Garci. par. 5. cap. 1. n.*

614. Tertio, Legatus à latere potest conferre beneficium etiam sine consensu Patroni Ecclesiastici, *C. cum dilectus, de jure Patron.* non item laici, ut ex communi Glossa *ibidem.* Atque hic congruè observabis, tria esse genera Legatorum.

Quinam dicuntur Legati à latere & quot sunt genera Legatorum Papalium.

Quid si uterque Patronus variet in præsentando.

Nam alii sunt Legati de latere summi Pontificis, & sunt Cardinales à Pontifice in Provinciam missi, aut ii, qui etsi Cardinales non sint, cum potestate tamen Legati à latere mittuntur: alii dativi, & sunt illi, qui cum officio ordinatio Nuntii Apostolici in Provinciam mittuntur: Alii denique nativi, sive nati, quibus ratione suarum particularium Ecclesiarum nomen, munus, & dignitas Apostolici Legati perpetuò competit, prout competit Archi-Episcopo Eboracensi, Cantuariensi, &c. Quarto, Patronus laicus potest variare, ita ut uno præsentato possit dein præsentare alterum. Et in hoc casu penes Episcopum erit judicare, quisnam eorum tanquam magis idoneus præ-

præ-

præferendus sit, *C. quod autem de jure Patronat.* At non Patronus Ecclesiasticus: ab hoc enim primò præsentatus, si sit idoneus, institui debet, *C. cum autem, eod. tit.* Denique Patronus laicus, si indignum præsentet, monendus est, ut alium nominet; si autem id faciat Ecclesiasticus, eâ vice jure præsentandi privatur, & fit Collatio libera. *Gloss. recepta in C. cum vos, de offic. ordinat. ver. minus idonea.* Debetur autem Patrono, qui à beneficiato omnem meritò exspectat amorem, observantiam, & gratitudinem, (nam, ut ait *Senec. lib. de benef. beneficiorum memoriâ senescere non debet*) præter jus præsentandi, honor præcipuus in sessionibus, processionibus, &c. tanquam Ecclesiæ benefactori: Item alimenta ipsi & filiis in casu inopiæ, ex redditibus superfluis juxta facultatem Ecclesiæ, & qualitatem Patroni, *C. nobis, de jure Patronatus*; Imò in hoc casu competit ipsi actio ad petenda alimenta, *Vid. Abb. in civ. cap. nobis, & alios.* Ac denique ad dies vitæ jus gerendi curam pro Ecclesiâ: ut nimirum redditus Ecclesiæ ad pios in fundatione præscriptos usus convertantur, & offi-

Aut præsentet indignum.

Quid comperat & debeat Patrono.

cia divina juxta tenorem fundationis celebrentur, *C. filiis, 16. q. 7.* Uade etiam Sacerdotem, bona Ecclesie malè administrantem, vel honestà monitione dehortari, vel Episcopo denuntiare poterit.

Optata sunt, quæ acquiruntur per liberam optionem, sive spontaneam electionem, qua antiquior canonicus ex consuetudine licite introducta vacantem Præbendam suâ relicta eligit, & sui juris facit, absque nova Collatione aut institutione. Qui optandi modus idcirco ab Ecclesia permittitur, quia per dictam optionem non mutatur jus spirituale, sive potestas exercendi muneris spiritualis, nam hoc remanet in Canonico optante; sed solum jus præcisè secundum se spectatum merè temporale, percipiendi nimirum fructus Ecclesiasticos vacantis Præbendæ, loco eorum, quos ex præhabita Præbenda ante acceperat: qui fructus, ut patet, ex se sunt quid merè temporale. Statuitur autem optare volenti spatium viginti dierum, *V. c. ult. de consuet. in 6.* Nec possunt optari beneficia in Curia vacantia, aut reservata Pontifici, quia jus ab inferiore per consuetudinē acquisitum, non

Quæ dicantur beneficia optata.

Quantum tempus concedatur ad faciendam optionem. Item, quæ beneficia

po-

po
Ne
mu
opi
ni
&
ber
tor
fit
pri
nat

Al

E
pos
Pri
fer
nu
ser
tife
alii
fint
ref
Pra
in
sco

potest præjudicare juri superioris, optari ne-
 Nec Patronata, aut ex causa per- queant.
 mutationis resignata, quia jam
 optio fieret in præjudicium Patro-
 ni vel resignantis, *Vid. Barb in coll. Quæ sint*
& Gloss. in cit. c. ult. Denique li- beneficia
 berè collativa sunt, ad quæ colla- libera, seu
 tor eum, quem vult, instituit, modò liberè col-
 sit idoneus. Et talis collatio pro- lativa.
 priè habet speciem liberalis do-
 nationis, & gratiæ.

CAPUT V.

*Alia Beneficia sunt Papalia, alia
 Episcopalia.*

EX diversa potestate & modo
 conferendi, beneficia alia dici
 possunt Papalia, alia Episcopalia.
 Priora sunt, quæ à solo Papa con-
 ferri possunt. Inter quæ primo loco
 numerantur beneficia Pontifici re-
 servata, quorum collationem Pon-
 tifex ita sibi propriam servat, ut ab
 aliis ordinariis conferri non pos-
 sint, tametsi ignorent factam esse
 reservationem à Papa, *C. 20. de
 Præbend. in 6.* Hujus generis sunt
 in primis dignitates, quæ post Ep-
 scopatum majores sunt in Ecclesiis
 Cathe-

Explicatur,
 quid sint
 Papalia, &
 quæ per re-
 servationem
 Pontificiam
 sint talia.

Cathedralibus, aut principales in Collegiatis, quales apud nos sunt Præposituræ. *Reg. 3. Cancell.* quamvis aliqua Ecclesiæ speciale indultum habeant eligendi Præpositum. Item omnia beneficia Cardinalium & Curialium, hoc est, Ministrorum ad Curiam Romanam pertinentium, vel etiam familiarium Papæ, aut alicujus Cardinalis. Dicuntur autem familiares, qui sunt de familia Pontificis aut Cardinalis, tametsi extra Curiam moriantur, aut etiam tempore mortis non sint amplius Officiales Pontificii, quia semel reservata semper manent talia, *Vid. reg. Cant. & Extravag. ad regimen, de Præbeend.* Notandum, hanc reservationem per Concordata Germaniæ eatenus esse restrictam, ut Pontifex in Germania sibi non reseruet beneficia, quæ Officiales Papæ ante officium susceptum, aut post illud dimissum habent tempore mortis suæ. Similiter *ex cit. Extrav.* beneficia Legatorum & Cursorum Papalium, hoc est, Pedellorum, qui mandata aut decreta Pontificia insinuant, publicant & affigunt, & quorumcunque ad Curiam accedentium, vel inde redeuntium, si in Curia vel in locis
ultra

ult
sta
do
no
pro
ni
Ex
Sec
tur
fer
co
ma
pe
tra
un
rit
ele
cal
stu
acc
siv
nel
sta
far
rat
va
jus
6.
câ
ma
v.
ac

ultra duas dietas à Curia non distantibus moriantur, dummodo domicilium seu habitationem ibi non habeant. Nomine autem dietæ probabiliter accipi videtur iter unius diei: quibus adde *ex eadem Extrav.* quæ in Curia sive apud Sedem Apostolicam vacare dicuntur, nec sub concessa facultate reservandi aut conferendi beneficia comprehendi censentur, nisi exprimentur: qualia sunt, quæ vacant per depositionem, privationem, translationem, sive transitum ab uno beneficio ad alterum, auctoritate Pontificia factum, item per electionem cassatam, hoc est, pro cassâ seu nullâ declaratam, aut postulationem repulsam, sive non acceptatam, & per renuntiationem sive spontaneam remissionem beneficii ab electo aut postulato factam, & à Sede Apostolica admittam. Hæc tamen de beneficiis curatis seu Parochialibus in Curia vacantibus accipienda non sunt, *juxta cap. Si Apost. de Prabend. in 6.* Illa enim vacante Sede Apostolicâ, hoc est, regulariter loquendo mortuo Pontifice, nam alio modo v. g. per resignationem ab Ecclesia acceptatam, &c. hæc Sedes vix vacare

care solet, imò eodem adhuc vi-
 vente, si in casu vacantis beneficii
 ante mortem nihil de eo disposuit,
 ab ordinariis liberè conferri pos-
 sunt. Quod specialiter indultum
 est, ob favorem, ne cura animarum
 diu vacet. Insuper reservatum est
 Pontifici quodcunque beneficium
 incompatible cum eo beneficio
 vel dignitate, etiam electivâ, quam
 Pontifex conferre solet. Ad hæc per
 Concordata Germaniæ omnia alia
 beneficia non patronata, alternis
 mensibus, videlicet Januario, Mar-
 tino, Majo, Julio, Septembri, No-
 vembri. Residui menses relin-
 quuntur ordinariis Collatoribus,
 qui sunt Episcopi, vel etiam, ut in
 Germania, ex consuetudine, privi-
 legio aut statuto, Capitula aut sin-
 guli Canonici per turnum, hoc est,
 per circulum seu ordinem. Dixi
 non Patronata, subintellige, quæ
 sunt Patroni laici ex fundatione,
 ædificatione, dotatione, nam hæc
 non solet sibi Papa facilè, ut supra
 dictum est, reservare, aut ut supra
 dictum, præveniendò conferre.
 Quòd si post tres menses à die no-
 tæ vacationis in loco beneficii nul-
 la Pontificia dispositio appareat,
 poterit ordinarius illa conferre,
 facta

Quæ per
 Concordata Germa-
 niæ Pontifici
 ei sunt re-
 servata.

facta a
 collatio
 in loco
 culpa b
 rit, col
 rit, ut v
 Quæ in
 ciali in
 fuetudi
 sibi qu
 mano
 clesia I
 quod h
 ximè v
 in Ecc
 ces off
 vocant
 person
 vacan
 beat: F
 locum
 est, ej
 illud
 confe
 verosi
 privile
 vare j
 ficiun
 veluti
 videat
 precib
 nec i

facta autem intra illud tempus collatione Pontificiâ, tametsi hæc in loco beneficii præsertim absque culpa beneficiati nondum innotuerit, collatio Papalis acceptanda erit, ut videre est *ex Bull. Greg. XIII. Que in Ecclesia.* Denique ex speciali indulto & antiquissima consuetudine reservat Pontifex non sibi quidem, sed Imperatori Romano noviter electo in quavis Ecclesia Imperii Romani, unum aliud quod beneficium vacans, aut proximè vacaturum, ita ut ipsi liceat in Ecclesiis sui Imperii semel preces offerre primarias, sive ut alii vocant, primas, hoc est, præsentare personam idoneam, cui beneficium vacans vel vacaturum conferri debeat: Hæc tamen preces non habent locum in beneficio monoculo, hoc est, ejus generis, ut præter unum illud Prælatum aliud beneficium conferre non possit: non enim est verosimile Papam per suprascriptum privilegium, velle Prælatum privare jure, quod habet unum beneficium conferendi, ne illum unico veluti lumine, quo fruitur, spoliare videatur. Neque locus est dictis precibus in beneficiis patronatis, nec in reservatis Pontifici *per Extrav.*

Que per privilegium Pontificum Romano Imperatori concessa.

trav. ad regimen, qualia sunt ferè, quæ suprâ *ex ead. Extrav.* citavimus. Aliæ autem reservationes Papales, dictarum precum effectum non impediunt. Nec solet Imperator quemquam nominare ad beneficium regulare, ne disciplina religiosa interturbetur *Chokier in Schol. in preces primarias.* Deinde inter Papalia censentur beneficia dispositione Pontificiâ ad tempus affecta, id est, illa, super quorum dispositione Pontifex manum apponit, sive de quibus hîc & nunc plenum jus disponendi sibi assumit. Denique omnia totius & universalis Ecclesiæ beneficia, sive libera sunt, sive non libera, sive electiva, &c. dici possunt Papalia, quia Pontifex est supremus dispensator honorum Ecclesiasticorum, omniumque Clericorum ac Episcoporum superior, à quo omnes ipsi inferiores suam præsentandi, conferendi aut instituendi potestatem sortiuntur. Et ex hac potestatis plenitudine tribus modis beneficia confert; Primò jure præventionis, potest enim Pontifex in conferendis beneficiis prævenire quemlibet patronum, & collatorem, cum omnis collatio supponat beneficium vacans,

Quæ beneficia per specialem affectionem sint Papalia.

Quæ per plenitudinē potestatis Pontificiæ sunt talia.

Ex hac plenitudine potestatis quot modis Papa beneficia conferat.
Quid sit conferre

ferè, vacans, dando nimirum gratiam jure præ-
 itavi. exspectativam ad beneficium pri-
 s Pa- mò vacaturum, *juxta C. dudum de*
 ctum. *Præbend. in 6.* & hoc privilegium,
 pera- posse promittere certæ personæ be-
 bene- neficium nondum vacans est solius
 reli- Pontificis, *C. dilectus, de Præbend.*
 er in *Vid. Trid. Sess. 24. c. 19.* Ubi omnes
 e inde gratiæ exspectativæ abrogantur, &
 eficia inferioribus Papæ collatoribus pro-
 n pus hibentur, ne per illas occasio detur
 orum mortem alteri machinandi aut de-
 a ap- siderandi. Ex quo Trid. decreto
 nunc colligit S. Congregatio Cardina-
 assu- lium, non posse Capitula Ecclesia-
 & u- rum, Canonicos supernumerarios
 , sive creare super futura sive vacatura
 e ele- Præbenda. Quod tamen monet
 , quia *Laym. lib 4 tr. 2. c. 10.* in omnibus
 lator Ecclesiis non esse receptum, ac
 mni- proinde eum, qui in canoniam as-
 o po- sumptus est, cum promissione præ-
 si in- bendæ, posse eam oblatâ occasione
 onfe- exigere, *juxta C. relatum de Præ-*
 item *bend.* non quidem vi promissionis
 ple- præcisè, cum potestas promittendi
 ficia beneficium nondum vacans resi-
 onis, deat penes solum Pontificem, sed
 ren- propter obtentam canoniam, sive
 libet jus exercendi sacras functiones Ca-
 n o- nonico competentes. Nam hæc sa-
 ium cta munia exercenti, oblatâ occa-
 ans, sione

ventionis.

Estne ulli
 licitum
 præter Papã
 dare certæ
 personæ
 gratiam ex-
 spectativam
 ad benefici-
 um nondũ
 vacans.

Poteruntne
 Capitula
 creare Ca-
 nonicos su-
 pernume-
 rarios super
 vacatura
 Præbenda.

Quid circa
beneficium
vacaturum
liceat Lega-
to à latere.

Quid sit
conferre
jure con-
cursus.

In concursu
Papæ cum
alio inferi-
ore Colla-
tore, cujus
collatio est
habenda
rati.

sione, de jure præbenda debetur,
Vid. cit. cap. dilectus de Prab. Pote-
rit quidem Legatus à latere bene-
ficium vacaturum reservare suæ
collationi etiam pro certa persona,
quia per dictam reservationem ni-
hil juris acquiritur illi personæ,
cùm Legatus mutando mentem
alteri beneficium conferre possit.
Attamen nequit alteri dare jus ad
beneficium vacaturum, *juxta C. cum dilectus de jure Patron.* Vide
Laym l. c. Secundò jure concursus.
Pontifex enim concurrit cum quo-
libet collatore in potestate & ju-
risdictione, idque in gradu potesta-
tis tam excellenti, ut beneficia va-
cantia, nullâ etiam interveniente
negligentiâ inferioris collatoris,
ipse conferre possit. Unde licet Papa
inferioribus collatoribus potesta-
tem conferendi beneficia concesserit,
attamen majorem sibi semper
reservavit, *juxta C. dudum §. nos igitur de electione in 6.* Datur igitur
inter Papam & reliquos Colla-
tores locus præventioni; ita ut
quando Pontifex cum alio inferio-
ri collatore concurrit, illius, qui
prior, & alterum præveniendo bene-
ficiû contulit, collatio rata habeatur:
in dubio, cujus collatio prior
fuerit,

fuerit
Si ne
cui à
latio
mine
C. si
tand
dub.
præ
tand
inde
refer
dictu
relict
tio ju
nini
aliud
riore
ob q
tur,
Pont
tellig
aut e
tutur
pro E
lari
hisce
les,
nefic
feran
prox
com

fuerit, standum est pro possidente, Si neuter possideat, ille præteretur, cui à Pontifice, ejusve Legato collatio beneficii facta est propter eminentiam personæ conferentis: *C. si à Sede de Præbend in 6.* Notandum hic ex *Lessio lib. 2. cap. 34. dub. 10* Pontificem ratiùs uti jure præventionis & concursus ad vitandam confusionem & lites, quæ inde oriri possent, & idcirco sibi reservasse certos menses, ut suprà dictum, quibus confert, reliquis relictis ordinario collatori. Tertiò jure devolutionis, quando nimirum propter negligentiam, aliudve delictum à collatore inferiori; aut electoribus commissum, ob quod jure suo eâ vice privatur, jus conferendi devolvitur ad Pontificem. Per negligentiam intellige voluntariam collationis, aut electionis dilationem ultra statutum à jure tempus. Sunt autem pro Episcopatu & Prælatura regulari tres, pro reliquis beneficiis hisce interioribus statuti sex menses, idque ob eam causam, ne beneficia diu vacantia damnum afferant Ecclesiæ & noceant saluti proximi. Et hi quidem menses computandi sunt, si legitimum

Quæ beneficia jure devolutionis spectant ad Papam.

impedimentum non interveniat, à die cognitæ vacationis; nam legitime impedito, vel vacationem ignorantem, non currit tempus à jure præfixum. *Vid. c. 2. & 5. de concess. præb. & c. 41. de elect.* In dubio habitæ notitiæ de beneficio vacante incumbit collatori onus probandi, se non habuisse, alioquin præsumitur habuisse, *Barbos. de offic. Episc. alleg. 56.* nomine delicti accipe quemvis culpabilem defectum ex quo collatio vel electio ipso jure est irrita, ut si beneficium indigno scienter conferatur, aut indignus scienter eligatur, aut si substantialis forma electionis non servetur, &c. Jure devolutionis spectat ad Pontificem: Primò Episcopatus Ecclesiæ Cathedralis, si Canonici indignum scienter eligant, *C. quanquam de elect. in 6.* Quòd si tamen pars Canonorum licet minor huic electioni contradicat, manebit penes ipsos licet pauciores jus eligendi, *c. gratum de postul. prælat. & universim juxta Abb. in cap. cum in cunctis, § Clerici in 5.* Totum jus manet penes habiles, si plures è Capitulo sint inhabiles ob excommunicationem, suspensionem, &c. Secundò beneficia, quæ

quæ Episcopus exemptus negligit conferre. *Abb. in c. 2. de concess. Præbend.* Demum omnia alia beneficia, quæ jure devolutionis ad inferiores Papâ Collatores, gradatim ascendendo ab inferiore ad superiorem, v. g. ab Episcopo ad Archi-Episcopum pervenerunt, si hi ea intra statutum tempus conferre negligent: *Cit. c. 2. de concess. Præbend.*

Episcopalia sunt, quæ Episcopi conferre solent. Qualia primùm ex jure communi sunt omnia beneficia suæ Diœcesis, quia ipse est princeps & moderator Sacrorum in sua Diœcesi, ac proinde illius est Ecclesiarum Ministros constituere, & sacra officia conferre. Verùm hæc potestas jure novo per concordata Germaniæ, & regulas Cancell. eousque limitata est, ut solum alternis mensibus, nimirum: Februario, Aprili, Junio, Augusto, Octobri, Decembri, exceptis majoribus dignitatibus post Episcopatum, in Cathedralibus, & Principalibus, in Collegiatis Ecclesiis, ut suprâ dictum, reliqua beneficia suæ Diœcesis conferre possit: nisi ex privilegio, statuto, consuetudine, aut legitima præscriptione jus

Quæ deinceps
tur benefi-
cia Episco-
palia.

Episcoporum
potestas ei
ca beneficia
suæ Diœce-
sis quomo-
do limitata
sit.

conferendi beneficia Diocesana aliis competat, v. g. Capitulo, Decano, Præposito, Abbati, aut alteri Ecclesiastico, *v. Less. lib. 2. c. 34.*

An Episcopus possit conferre beneficia Cathedralia sine consilio aut consensu Capituli: & quantum in hoc casu valeat suffragium Episcopi.

dub. 10. Et quidem in collatione beneficiorum Cathedralium, ut sit valida, adhibendum est consilium, imò etiam probabiliter consensus Capituli, nisi legitimè præscripta consuetudo, aut privilegium aliud fieri permittat. *C. novit. & C. ea noscitur, de his, quæ fiunt à Prælatiis,* cum enim Episcopus cum Capitulo unum corpus constituat, congruum omninò est, ut membra cum capite concurrant ad collationem beneficiorum, præsertim, si ex communibus bonis fundata sint, quod in dubio tactum fuisse præsumitur, *Azor p. 2. lib. 6. c. 25. q. 9.* In eo autem casu suffragium Episcopi æquivalet voci totius Capituli, vel majoris partis illius. *Garc. p. 5. cap. 41.* Adhæc ut valeat collatio Episcopalis quorumcunque beneficiorum suæ Diocesis, ex recepta consuetudine necesse est, ut non existat in curia Romana, sive Romæ non commoretur, adeoque ut validè conferat, inde exeundum ipsi erit. Quia ut olim Proconsul *juxta l. ult. §. de officio Procons.*

Episcopus Romæ existens poteritne conferre beneficium.

Procons. urbem ingressus deponit imperium, sic etiam Episcopus. Poterit tamen in aliena Diocesi existens ea conferre, quia collatio beneficiorum fit sine strepitu iudiciali. Deinde Episcopalia sunt, quorum collatio jure devolutionis ad Episcopum spectat, qualia sunt imprimis patronata, ad quæ patronus laicus intra quatuor, Ecclesiasticus intra sex menses neminem præsentat. *C. quoniam de jure patronat.* Item omnia alia beneficia Episcopatu inferiora, quæ Capitulum aut alius Prælatus vel Ecclesiasticus non exemptus, hoc est, Episcopo subjectus, tempore statuto conferre neglexit, aut indigno contulit. *C. cum in cunctis ff. Clerici, Clem. un. de supplenda negligentia Prælat.* Quod si ipse Episcopus non suppleat negligentiam, aut defectum inferioris, fit devolutio gradatim ad superiorem, v.g. Metropolitanum, inde ad Prælatem sive Patriarcham, cui Metropolitanus fortè subjectus est; ac demum ad Papam. Imò Episcopatus propter negligentiam eligentium, non verò ob delictum illorum, ut suprà dictum, devolvitur ad Metropolitanum, & Archi-Episcopatus ad

Quæ jure devolutionis spectent ad Episcopum.

An & in
quibus be-
neficiis Le-
gatus à la-
tere con-
currat cum
Episcopo.

Primatem, ita ut potestas conferen-
di ad eum semper devolvatur, qui
proximè præesse cognoscitur. *C.
ne pro defectu, de elect.* In hac pote-
state conferendi beneficia Diocæ-
sana concurrat cum Episcopis Le-
gatus à latere in Provinciis sibi
subjectis, ita ut inter illos sit locus
præventioni. *C. si à Sede de Prab.
in 6.* idque etiam in beneficiis, quæ
sunt juris Patronatûs Ecclesiastici.
C. dilectus, de officio Legati. Non
verò quæ sunt juris Patronatûs lai-
corum, nisi sint devoluta ad Epi-
scopum propter negligentiam Pa-
troni laici. *Gloss in Clem per litteras
ver. Apostolicis, de Prab.* Neq; con-
currat cum Episcopis in beneficiis
Diocæsanis tam sæcularibus, quàm
regularibus, ad ipsos devolutis, ob
negligentiam Prælati regularis qui
illa intra sex menses conferre ne-
glexit, quia Episcopus habet specia-
lem delegationem, *juxta Clem.
un. de supplend. negligentia Prælat.*
cui non derogat delegatio gene-
ralis Legati de latere, *Reduffus in
praxitit. de devolut. n. 38.* Dicto
Legato ultra potestatem Episcopa-
lem insuper concessum est confer-
re beneficia devoluta ad Papam,
modò huic specialiter non sint re-
servata: Item ea, quæ exempti in
provin-

provinciis, ad quas mittitur, conferre possunt, quia in hos habet jurisdictionem, *C. x. de verb. significatione in 6.* unde etiam Episcoporum & Abbatum exemptorum electionem confirmare, & his in Episcopos electis deferendi monasterium suum, licentiam dare potest. *C. si Abbatem, de elect in 6.* Alii Nuntii Apostolici sine speciali mandato sive commissione beneficia conferre nequeunt, nisi mittantur cum potestate Legati à latere.

Garc. p. 5. c. 3. n. 81. Similiter Capitulum Sede Episcopali vacante non potest conferre beneficia libera, quorum collatio ad solum Episcopum spectat, *Gloss. in cap. his, qua de major. & obed.* quia sunt voluntariæ gratiæ & donationes, Episcopis vi dignitatis & muneris competentes, de quibus Capitulum disponere non debet. Poterit tamen in bonum Ecclesiæ, ejusmodi beneficium in commendam ad sex menses, & si interim Episcopus non eligatur & confirmetur, tempus prorogare, *Rebuffus i. praxi, p. 1. tit. de devolution. n. 77.* Quòd si libera collatio beneficii ad Episcopum & Capitulum communi jure pertineat, potest Capitulum Sede

Quid Capitulum Sede Episcopali vacante possit circa beneficia.

vacante, illud conferre. *C. un. ne Sede vacante. in 6.* Dixi libera, quia patronata potest conferre, & à patronis præsentatos ad beneficia instituere, *C. 1. de instit. in 6.* Electos quoque confirmare, vel ob justam causam rejicere. *C. cum olim, de major. & obed.* recipere quoque resignationem beneficii, quæ fit causâ permutationis, non verò liberam *Garc. p. 5. c. 7. n. 75.* Quæ omnia Capitulis idcirco indulgentur, ne ex defectu superioris sive Episcopi varia incommoda Ecclesiæ generentur. Adde, quòd Capitulum Sede vacante, si pauca exceperis, de quibus *Vid. Laym. lib. 1. tit. 4. c. 7. ff. 4.* succedat Episcopo in omnem jurisdictionem, tam voluntariam, quàm contentiosam, quæ Episcopis competit jure ordinario, non vero speciali. *V. cit. c. his, quæ, n. 3. de major.* Per jurisdictionem voluntariam intelliges, quæ in volentes, per contentiosam, quæ in nolentes & invitos exercetur. Dixi, si pauca, &c. Non enim potest Capitulum sine Pontificis autoritate alienare bona Ecclesiæ immobilia vel etiam mobilia, quæ servando servari possunt hoc est, quæ asservata intra longum

gum

gum tempus non corrumpuntur, qualia sunt v.g. vasa aurea, argentea, gemmæ, &c. Nec à die vacationis intra annum, ubi Trid. receptum est, cuiquam dare licentiam ordinandi, aut ulli litteras dimissorias, praterquam illi, qui occasione Ecclesiastici beneficij accepti aut accipiendi arctatus est, &c. *V. Laym. l. c.* Diceris autem arctari beneficio, quando vel actu ob-
tines beneficium, quod requirit ministerium personale, ratione cuius de jure, consuetudine, statuto vel fundatione teneris ad procurandum tui ulteriorem promotionem sive ordinationem intra annum: aut si habes jus, vel vocatus es ad aliquod beneficium vacans v. g. Capellaniam, quæ actu requirit certum ordinem, quo cares: *Barb. in Trid. sess. 7. c. 10.* Denique nec Vicarius Generalis Episcopi, quamvis generale mandatum, hoc est, generalem commissionem habeat eorum, quæ Episcopi sunt, non potest conferre beneficia ab Episcopo liberè conferenda, nisi hoc ipsi specialiter commissum sit. *C. fin. de offic. vic. in 6.* Quia cui bonorum alienorum administratio etiam libera

Explicatur, quid sit arctari beneficio.

Quid Vicarius Generalis Episcopi possit circa beneficia Episcopalia.

commissa est, regulariter ex illis
 donationes facere non potest. Un-
 de neque sine speciali commissio-
 ne quemquam presentare potest
 ad beneficium, cuius Episcopus
 patronus est. Nam libera collatio
 beneficii & presentatio ad illud,
 veniunt nomine gratiæ & dona-
 tionis. Poterit tamen instituere
 presentatos, confirmare electos,
 quia hi actus cum ex iustitia, vi cu-
 ræ Episcopalis omnibus debean-
 tur, non egent speciali commissione.
 Cum his non pugnat, quin Episco-
 pus speciali mandato sive com-
 missione, vel etiam generali, cum
 libera, ut vocant, id est, cum libera
 & plena potestate id agendi, quod
 ipse Dominus, hoc est, Episcopus,
 potest, Vicario dare facultatem
 conferendi beneficia, & alias me-
 ras gratias nomine ipsius Episcopi.
 Quod attinet Collegium Cardi-
 nalium, hoc Sede vacante jus con-
 ferendi beneficia non habet, nec
 ullam jurisdictionem in univer-
 salem Ecclesiam. *Clem. c. 2. de elect.*
& ubi periculum, de elect. in 6. in
 quo præcipitur, ut Cardinales ex-
 actis decem diebus à morte Pon-
 tificis sollicitè ac sedulò novum
 Ecclesiæ Pastorem eligant, & nulli
 alteri

Quid possit
 Collegium
 Cardinalium
 Sede va-
 cante.

alteri negotio se immisceant, nisi
urgens necessitas, ob quam Eccle-
sia ab imminente gravi periculo
defendenda foret, aliud exigeret.

Laicis & secularibus ne quidem per
ullam consuetudinem aut præscri-
ptionem absque peculiari privile-
gio vel sufficienti præscriptione fa-
ctæ commissionis aut dati privile-
gii, jus conferendi beneficia com-
petere potest. Sunt enim incapaces
potestatis spiritualis, qui autem est
incapax possidendi jus spirituale
sive Ecclesiasticum, etiam est inca-
pax præscribendi. Quia sine posses-
sione præscriptio non procedit.

Reg. 3. Vid. Laym. lib. 3. tr. 1. c. 8.
in 6.

An laicis
possit com-
petere jus
conferendi
beneficia.

CAPUT IV.

*Alia beneficia sunt conferenda di-
gniori, alia saltem digno.*

EX parte subjecti sive recipien-
tis beneficium, quædam sunt
necessariò conferenda digniori,
quædam saltem digno. Pro qua di-
visione plenius intelligenda, no-

C 5 tandum

Assignantur tantum est, in promovendis ad beneficia requiri sequentia. Primo, ut sint nati legitimo toro, aut certe à summo Pontifice, aliòve habente potestatem ad hoc, legitimati, vel dispensati, *c. 1. de filiis Presbyter. in 6.* Habet autem hodieum praxis Curiae Romanae, teste *Garcia, p. 7. c. 4.* ut cum illegitimis dispensetur ad quævis beneficia, præter dignitates & canonicatus in Cathedralibus & principalem in Collegiata dignitatem. Neque hoc ipso, quod quis dispensatus est ad beneficia simpliciter, censetur dispensatus ad curata, utpote quæ majorem habilitatem requirunt. *Laym. lib. 4. tr. 2. c. 14.* statuit adhuc *Trid. Sess. 25. de reform.* ad arcendam turpem memoriam paternæ incontinentiæ à locis Deo sacratis: ne filii Clericorum, qui ex legitimo toro nati non sunt (quod etiam intellige de eorundem filiis

An filii illegitimi possint habere beneficium &c. in ea Ecclesia, in qua patres beneficium habent, aut habuerunt, ante Clericatum ex fornicatione natis, prout docet *Garcias p. 7. c. 3. ex declarat. Cardin.* in Ecclesiis, ubi eorum Patres beneficium habent, aut habuerunt, quodcumque etiam dissimile beneficium obtinere, vel in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare (subintellige ex officio

officio

officio & ob stipendium) aut pensiones ex fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel aliàs obtinuerunt, habere possint. Interim legitimi Clericorum filii non prohibentur cum patre in eadem Ecclesia beneficium aliquod obtinere. *Cad hoc de filiis Presbyter.*

Quamvis patri in eodem beneficio immediatè succedere non debeant, *C. constitutus, c. extranmissa.* ne in beneficiis hæreditaria successio sacris Canonibus semper odiosa, & patrum decretis contraria locum sortiatur. Nullo autem jure patri prohibitum est filio suo legitimo vel illegitimo mediatè vel immediatè in beneficio succedere; quamvis nequeat in Ecclesia, in qua filius ejus illegitimus, de facto beneficium obtinet, beneficiatus esse, cum hoc juxta mentem *Trid. l. c.* non parùm videatur repugnare puritati & sanctitati Ecclesiæ Dei. *V. Garc. p. 7. c. 3. 3. n. 30.*

Secundò ut habeant competentem ætatem, quæ jure antiquo pro simplicibus beneficiis erat septennium completum, jure autem novo *Trid. Sess. 23. c. 6. de reform.* Sunt anni 14. inchoati, nisi fortè in fundatione beneficii aliter cautum sit, nam

An filii legitimi patri immediatè in eodem beneficio succedere possint.

Quid si pater succedat filio in beneficio.

2. Debet habere competentem ætatem à jure requisitam. Assignantur anni à jure huic statuti.

huic standum erit. Prout docet *Sa. verb. benefic. ex declaratione Cardinalium*. Ad Canonicatum Ecclesie Cathedralis *juxta Trid. Sess. 24. c. 12.* requiritur ætas necessaria ad sacrum Ordinem Canonicatui annexum, qui ex decreto ejusdem Concilii saltem Subdiaconatus esse debet; verum hoc non videtur ubique esse receptum, cum in plerisque Germaniæ Ecclesiis tam Collegiatis, quam Cathedralibus, dictus Ordo non requiratur; nisi ad hoc, ut sint capaces vocis activæ in Capitulo, *Clem 2 de atat. & qualitat.* circa quæ rectè monet *Laym l. c. cap. 19.* attendenda esse specialia Ecclesie statuta, consuetudines & privilegia Ad dignitates & personatus curam non habentia anni 22. *Trid. l. c.* & quidè completi. *Less lib 2. c. 34. dub 20. cum communi,* ad curata 25. inchoati, *Trid. Sess. 24. c. 12* ad Episcopatum 30. completi, *Sess. 24. c. 2. De reformat.* In ætate à jure requisita non dispensat Episcopus, poterit in illa, quæ requiritur vi statuti Capitularis, quia Capitulo superior est. Collatio facta ante ætatem sine dispensatione invalida est, *c. 14. de elect. in 6.* Tertio ut sint Clerici, sive

An in his
possit dispē-
sare Episcopus,
& utrū
collatio sit
valida sine
dispensatione:
3. Ut sit
Clericus.

sive primâ tonsurâ insigniti, *c. cum adeo, de rescriptis*, estque communis DD. sententia. Quod si beneficium aliquod certum Ordinem sacrum ex fundatione, consuetudine, &c. requirat v.g. Sacerdotium, Diaconatum, &c. (quæ etiam ab Ordine, quem exigunt Sacerdotalia, aut Diaconalia, dici solent) non est necesse illum Ordinem actu habere, sed sufficit, si beneficiatus intra annum, julto impedimento cessante, cum sibi comparet, *Cl. m. 2. de atat. & qualis*. Nisi fortè fundatio dicat: beneficium conferatur Sacerdoti, &c. aut caveat, ut nulli alteri conferatur, nisi, qui actu Sacerdos est, &c. *Videri potest Palanus tract. 13. di p. 1. p. 6. & alii*. Excipere Episcopum, qui actu Subdiaconus esse debet, *c. à multis, de atat. & qualitat.* Nec solet censei beneficium, sive Capellania Sacerdotalis, pro qua fundator solùm exigat certum Missarum numerum, aut ut beneficiatus toties sacrificet, nisi aliundè constet, voluisse fundatorem dictas Missas fieri per ipsum beneficiatum. *Sa. verb. benefici n. 28. Pal &c.* Adeoque poterit conferri cuicumque capaci beneficii simplicis, qui deinde Missas

Quid si beneficium certum ordinem requirat.

An censei debeat beneficium Sacerdotale cujus fundator solùm exigat certum numerum Missarum, aut ut beneficiatus toties sacrificet.

fas per Vicarium celebrari curet.
 Ad dignoscendum, quando bene-
 ficium ex fundatione dicitur Sa-
 cerdotale, utrum ille, qui nomi-
 natur ad ejusmodi beneficium, actu
 Sacerdos esse debeat, *Axor. p. 20*
lib. 7. c. 24. statuit hanc regulam:
 Si fundatio est Patroni laici, requi-
 ritur, ut sit Sacerdos, quo tempore
 à Patrono nominatur; at si fun-
 datio est vel statuto vel consuetu-
 dine facta ab aliquo Clerico, aut
 Ecclesia, sufficit, ut quando nomi-
 natur, aut eligitur, eum ætatis an-
 num habeat, ut spatium unius anni
 Sacerdos fieri possit. Quæ regula
 videtur, nisi prudenti præsumptio-
 ne, quâ præsumimus, fundatio-
 nem, quam Clericus aut Ecclesia
 fecit, esse factam conformiter *cit.*
Clem. 2. de atar. & qualis. cui præ-
 sumptioni non tam facile videtur
 esse locus in fundatione Patroni
 laici, utpote qui passim minus
 gnarus esse solet juris Canonici.
 Unde in hujus fundatione tō Sa-
 cerdotale strictè & omninò propriè
 accipiendum erit. Quartò ut sint
 cælibes, nam collatio facta conju-
 gato est irrita, prout colligi potest
 ex *Trid. Sess. 22. c. 4.* Poterit ta-
 men ille, qui duxit unicam, eam-
 que

4. Debet
 esse cælebs.

Quid si post
 matrimonium

que virginem, si consentiente uxore castitatem voveat, ad beneficium admitti, c. 2. de Clericis & Injurg. sed in hoc casu, si uxor sit juvenis, ad religionem transibit, si provector, saltem in saeculo castitatem vovebit, ut docet Gloss. ibid. ex eap. cum scis. Quintò, ut habeant intentionem live voluntatem vivendi in statu Ecclesiastico, & admittendi Ordines beneficio annexos. Non enim congruit illis dari beneficiũ, quibus non est animus se ministro Ecclesie mancipandi, sufficit tamen hanc voluntatem eateius esse conditionatam, ut nolit à proposito suo resilire, nisi iusta aliqua eius mutandi causa interveniat, v. g. nisi melior aliqua conditio in saeculo sese obtulerit, &c. quia non est mens Ecclesie ita obligare quemquam ad statum Ecclesiasticum, ut eum ob justam causam deserere non possit. Proinde qui admittit beneficium eo solùm animo, ut illius fructus percipiat usque ad absoluta studia, aut pingue repertum matrimonium, peccat graviter, nec potest beneficium retinere. Quia decipit Ecclesiam in re gravi, non tamen tenebitur ad restitutionem fructuum, modò officio

initum consentiente uxore castitatem voveat.

5. Deber habere intentionem vivendi in statu Ecclesiastico, & recipiendi Ordines beneficio annexos. Hæc intentio qualiter possit esse conditionata.

Quid si beneficium admittat, eo solùm animo, ut fructus percipiat usque ad studia absoluta, &c.

cio suo satisfecerit saltem per Vi-
 carium : quia nullibi id à jure po-
 sitivo statutum est, nec obligatur
 jure naturali, quia muneri suo sa-
 tisfecit. *V. Less. lib. 2 c. 34. dub. 26.*
 Verùm hæc Lessii sententia videtur
 potissimum intelligenda de bene-
 ficio, cui est annexa obligatio intra
 certum tempus suscipiendi sacrum
 aliquem Ordinem, nam *Laym l. c.*
cap. 14. cum Nav. Vasq. &c. non
 audet illum damnare peccati mor-
 talis, qui beneficium simplex, cui
 sacer Ordo nullus annexus est,
 prædictâ intentione admittit; si in-
 terim, dum beneficium obtinet, de-
 bitum officium Ecclesiæ præstet.
 Quia jura permittunt ejusmodi be-
 neficiato libertatem redeundi ad
 sæculum & nuptias celebrandi. *C.*
Ioannes, c. diversis de Clericis con-
jugat. &c. Proinde si hoc ab initio
 intendit, Ecclesiam minime dece-
 pit. Quia tamen hoc cedit in ali-
 quod Ecclesiæ detrimentum, quæ
 hac ratione idoneis ministris or-
 batur, quos longo tempore aluit, à
 veniali culpa excusari vix poterit,
 quamvis *Garc. part. 3. c. 4.* ab om-
 ni culpa excuset, præsertim cum
 sciente & consentiente Ecclesiâ fiat.
 Qui autem admittit beneficium
 paro-

Aut admittit

paro-

par
 int
 lūn
 rest
 run
 obl
 tra
 mo
 tion
 obt
 de
 me
 Sac
 cor
 au
 on
 & p
 fici
 hab
 Qu
 ful
 an
 luc
 me
 nel
 nu
 ber
 ull
 ctu
 fit
 int
 ad

parochiale sine animo Sacerdotii intra annum suscipiendi, non solum peccat graviter, sed etiam ad restitutionem fructuum perceptorum tenetur: ad quam tamen non obligatur, si voluntate mutata intra annum ad Sacerdotium promotus fuerit, vel certe dispensationem quoad tempus Sacerdotii obtinuerit, *C. commissæ, §. ceterum de elect. in 6.* Quia Ecclesia hujusmodi beneficium Clerico nondum Sacerdoti cum hoc tacito pacto confert, ut sit obligatus intra annum Sacerdotium suscipere sub onere restituendi perceptos fructus & poenâ ipso jure amittendi beneficium, seque ad illud reddendi inhabilem, *juxta cit. C. commissæ.* Quod si ab initio admittat animo suscipiendi Sacerdotium, sed intra annum hanc voluntatem mutet, lucrabitur omnes fructus, dummodo per idoneum Vicarium, muneris suo satisfecerit, quia per illam mutationem animi non amittit beneficium ante acceptatum, nec ullum jus statuit amissionem fructuum. Nam in *C. commissæ* solum fit mentio de illo, qui ab initio non intendebat Sacerdotium suscipere, adeoque hæc constitutio utpote odiosa,

rat Parochiam sine voluntate suscipiendi Sacerdotiū intra annū. Vel animo mutato intra annum Sacerdotiū accipiat:

Vel habitū ab initio voluntatem suscipiendi Sacerdotiū intra annū mutet

6. Non debet esse ullâ censurâ irretitus, aut irregularis. odiosa, non est extendenda ad casum diversum, præsertim minus culpabilem, *Less l. c. Sexto*, non debent esse ullâ censurâ irretiti aut irregulares, quia collatio tali facta est irrita: *Vid. diversos Canones ab authoribus passim citatos.*

Excommunicatio minor quantum impediatur.

7. Debet esse bonæ vitæ.

Probitatis magna ratio habenda est in collatione beneficiorum.

Probabile tamen est collationem factam excommunicato excommunicatione minore non ipso facto esse irritam, sed irritandam, ut patet *ex cap. si celebrat, de Clerico excommunicato*. Septimò, ut sint probæ vitæ ac morum, ita ut non sint dediti vel obnoxii gravibus peccatis, nec infames. Nam Ecclesiæ ministri debent esse ejusmodi, ut conformiter vitæ ac doctrinæ Christi viventes, alios salutaribus monitis, vitæ exemplis, sanctis precibus ad pietatem promoveant. Et certè in conferendis beneficiis probitatis vel maximè ratio habenda est, cum ex hujus neglectu ingentia Ecclesiæ damna profecta fuerint: nam sicut ille, qui improbus est, tametsi sufficientem habeat eruditionem, suo pessimo exëplo maximè nocet Ecclesiæ, ita qui probus est suo exëplo plus proderit, doctrinâ & cõcionâ di gratiâ mediocri, quâ aliis magnâ, si vitæ exëpla defuerint. Præterquã quòd hic sollicitè curabit suppleri per

peral
non p
tio fa
ipso j
anne
taten
bente
de ex
cient
quæ
ritè c
qua j
nato
ad qu
debe
ut se
latie
est in
mun
mun
præf
bene
hæc
stitu
rece
quis
dign
ob a
grav
tiam
prob
tias

per alios, quæ per se commodè fieri non posse advertet. Interim collatio facta homini criminoso, non est ipso jure irrita, nisi crimen habeat annexam censuram vel irregularitatem. Est tamen irritanda ab habente potestatem, *C. inter dilectos, de excessu, pralat.* Debent esse sufficienti scientiâ instructi, hoc est, eâ, quæ ad munus beneficio annexum ritè obeundum, est necessaria: de qua judicabit Episcopus & Examinatores, quia nemo sine examine ad quodcunq; beneficium admitti debet, *juxta Trid. sess. 7. c. 13.* ita ut *sess. 25. c. 9.* reddat irritam collationem, quæ facta est ab eo, qui est inferior Episcopo, nisi legitimum examen præcesserit. Eximuntur tamen ab hoc examine præsentati ab universitatibus ad beneficia non parochialia. Verùm hæc quamvis prudentissimè constituta, non videntur ubique esse recepta. Atque ex his facilè patet, quis dicendus sit dignior, & quis dignus. Is enim erit dignior, qui ob ætatis maturitatem, morum gravitatem, longiorem experientiam, majorem scientiam, & vitæ probitatem, aliasque circumstantias v. g. nobilitatem, potentiam, fidelitatem, &c.

Quid si collatio fieret homini criminoso.

8. Debet esse sufficienti & necessariâ scientiâ ad munia beneficii ritè obeunda.

Hæc in omnibus beneficiatis exploranda est per legitimum examen in iis locis, in quibus constitutio Tridentini recepta est.

His præmissis explicatur, quis dicendus sit dignior.

fidelitatem, prudentiam, &c. spe-
 ratur multò meliùs functurus offi-
 cio suo, & Ecclesiæ magis profu-
 turus quàm alii: unde non is sem-
 per est dignior, qui est doctior &
 sanctior, sed qui omnibus confide-
 ratis putatur meliùs officio suo
 satisfacturus, & Ecclesiæ futurus
 utilior. Dignus autem is erit, qui
 omnibus consideratis eam habet
 scientiam & vitæ probitatem, a-
 liásque requisitas qualitates, ut suo
 munere bene functurus & Eccle-
 siæ suo servitio profuturus esse
 credatur. Potest is quoque inter-
 dum censeri dignus, nisi aliunde
 quid obster, de quo manifesta spes
 est, fore, ut intra breve tempus
 scientiam, morùmque probitatem
 suo beneficio competentem sibi
 comparet. Patet ex praxi diversa-
 rum Ecclesiarum, in quibus studio-
 sis adolescentibus, imò ubi Tri-
 dentinum non est receptum, pue-
 ris post expletum septennium,
 nondum ad munia Ecclesiastica
 idoneis, Canonicatus, aliave be-
 neficia simplicia conferuntur. De
 qua idoneitate tam Collatori, quàm
 Patrono debet positivè constare
 non quidem certâ scientiâ, sed
 probabili & prudenti, ac pro rei
 ma-

Item quis
 dicendus
 dignus.

mag
 to ju
 conf
 neur
 sent
 indig
 trim
 ri po
 nitas
 datic
 mov
 rita
 tuen
 niqu
 suan
 ratio
 rant
 men
 utilis
 cturu
 dupl
 lum
 mor
 dign
 vitat
 proh
 mod
 dund
 ad g
 bene
 niat
 bene

magnitudine magis vel minus certo iudicio, ita ut merito possint confidere, esse, aut futurum idoneum, quem instituunt aut presentant, ne beneficia conferantur indignis cum maximo Ecclesie detrimento. Non igitur hic spectari possunt aut debent consanguinitas, privata amicitia, commendatio potentium, accepta à promovendo diversa servitia, sed merita & qualitates eorum, qui instituendi aut presentandi sunt. Denique indignus est, qui ad munus suum peragendum ineptus est ratione infamiae, pravae vitae, ignorantiae, morbi vel similis impedimenti, aut creditur non futurus utilis Ecclesie, nec officio satisfacturus. His prænотatis, factaque duplici suppositione: Primò nulla beneficium absque peccato mortali indigno conferri posse, si dignus haberi possit. Patet ex gravitate poenarum, sub quibus id prohibitum, & gravissimis incommodis, quae hinc in Ecclesiam redundant. Interim non est illicitum ad graviora mala arcenda v. g. ne beneficium ad Hæreticos deveniat vel alios magis indignos, &c. beneficium indigno conferre, qui

Quis deniq;
dicendus
indignus.

Poterime
indigno
conferri
beneficium.

CAMER

tamen in hoc casu obligabitur, ut
quamprimum se idoneum & di-
gnum reddat, subque officio satisf-
faciat tum per se tum alios,
quantum commodè fieri potest.

Quia ex justitia tenetur præstare
officium suum, adeoque se illi red-
dere idoneum, quantum potest,
alioquin ad fructuum restitutio-
nem obligabitur, *Vid. Less. l. c.*

Collatio
beneficii
facta digno,
præterito
digniore, an
subsistat in
foro exter-
no.

Assignantur
beneficia
necessariò
conferenda
digniori.
Hujus ge-
neris sunt
curata.

Item quæ
habent an-
nexã jurif

juscunq̄ beneficii factam digno
præterito digniore in foro exter-
no (de interno alia est ratio) subsi-
stere, eãque ex hoc capite irritari
non posse. *Trid. Sess. 7. cap. 3. de
reform.* His inquam præmissis be-
neficia necessariò conferenda di-
gniori sunt, imprimis beneficia cu-
rata, ita ut in his relinquere digni-
orem sit peccatum mortale, *Trid.
Sess. 24. c. 1. & c. 18. de reform.*
quia omittens digniorem, sive eli-
gat, postulet, aut præsentet, facit
contra fidelitatem, quam debet
Ecclesiæ ex officio, idque in re gra-
vis momenti, dum ipsam privat
ingenti bono, quod tenebatur pro-
curare eligendo, &c. digniorem.
Deinde ex hac ipsa ratione sunt ea
beneficia, quæ habent annexam
jurisdictionem Ecclesiasticam vel
fun-

fund
men
Less
nala
cona
tus, I
Cano
adju
nanc
batic
nisi e
pter
ca pr
lem p
rari p
bene
conf
sente
prob
jus a
qui
gnio
exan
ipfi
hic c
conc
detur
aptic
quã
bus
proc
gnio

functionem aliquam magni momenti in Ecclesia, qualia sunt *juxta* *Less. l. c. dub. 14.* (præter Cardinalatum, Episcopatum, Archidiaconatum, Parochiam,) Decanatus, Præpositura cum jurisdictione, Canonicatus vel Vicaria, habens adjunctum onus docendi, concionandi, confessiones excipiendi, Abbatia, Prioratus, &c. quamvis hæc nisi quæstio fiat de nomine, propter adjunctam, quam habent, circa proximum curam, & spiritua-lem potestatem, curatis annumerari possint. Tertiò, quodcunque beneficium, quod per concursum confertur. Quia in concursu ex sententia communi & multum probabili habet dignior strictum jus ad beneficium: ita, ut si ille, qui manifestè & notabiliter dignior fuerit; non admittatur ad examen, vel à beneficio rejiciatur, ipsi fiat injuria. Intervenit enim hic quidam quasi contractus inter concurrentes & collatorem; ut ei detur beneficium, qui notabiliter aptior fuerit. Unde tam conferens, quàm ille, qui suasionem aut precibus sibi aut alteri minus digno procurat beneficium, omisso digniore, cui illud de jure debebatur, concursu

ditionem
Eucharisti-
cam, aut
functionem
magni mo-
menti.

Vel deniq;
quæ per
concursum
conferun-
tur.

Erítne obli-
gatio resti-
tutionis.
quando in
concursu

tene-

ant extra
illum, per-
sonæ verè
dignæ, præ-
terito di-
gniore,
confertur
beneficium.

tenetur ad restitutionem iudicio prudentis. *Dian. p. 3, tr. 5, res. 110.* contrariam sententiam, quam tenet *Garc.* cum limitatione, excipiens beneficia Parochialia, in quibus digniori conceditur jus appellandi ab iniqua provisione, asserit quidem esse probabilem: non enim videtur collator aut patronus concursum instituens velle se obligare ex iustitia ad dandum beneficium; sed potius illud censetur donare per modum gratiæ & liberalis donationis. Verùm hoc est, quod alii Auctores passim negant. Nam etsi Collator aut Patronus forsan signatè & explicitè se nolit obligare ex iustitia; exercitè nihilominus & reipsâ obligatur ex iustitia, vi quasi contractus inter concurrentes & ipsos facti, vel, ut loquitur *Pal. tr. 13. disp. 2 p. 11. §. 4. n. 6.* ex promissione æquivalenter facta per indictum concursum. Unde *Dian. supracit. p. 4, tr. 4. Res. 210.* prioris sententiæ, quam probabilem asseruerat, de nuò mentionem injiciens subjungit: *Sed tu ne discedas ab opinione affirmantium.* Non est autem obligatio restituendi, quoties extra concursum personæ verè idoneæ præte-

prat
nefic
que
clesi
lato
tutio
semp
dign
jus a
ister
hoc
que
ut de
dem
simu
pate
cum
cere
dilig
gere
thor
in ca
nans
Nun
hanc
cium
qui p
quos
objec
de Sa
unde
nasci

præterito digniori, confertur beneficium. Quia neque Ecclesiæ, neque digniori fit injuria, non Ecclesiæ, hæc enim non intendit collatores & patronos sub onere restitutionis obligare ad procurandum semper majus bonum, non etiam digniori, qui non habet strictum jus ad beneficium, sed latum, consistens solum in majori aptitudine, hoc autem jus violare, per se loquendo, non est peccatum grave, ut docet *Less. l. c. cap. 14.* Et quidem in prædictis beneficiis dignissimum semper esse præficiendum; patet exemplo Christi, qui *Joan. 21.* cum Petrum Ecclesiæ vellet præficere, non tantum rogat, an ipsum diligeret; sed an plus cæteris diligeret: & aperte confirmatur auctoritate SS. Patrum. *D. Hieron. in cap. 1. Ad Tit.* justissimè damnans perversitatem sui temporis, *Nunc, inquit, cernimus, plurimos hanc rem (id est, electionem) beneficium facere; ut non quarant eos, qui possint plus Ecclesiæ prodesse; sed quos vel ipsi amant, vel quorum sunt obsequiis deliniri. S. Chrylost. lib. 3. de Sacerd. Equidem non opinor, aliunde tam multas in Ecclesiâ turbas nasci, quàm ex Episcoporum & An-*

D *nistitum*

tistitum electionibus, casu potius ac temerè, quàm diligenter & accuratè factis Nam caput valentissimum esse oportet, &c. Quis ferat, inquit D August. Epist. 29. ad Hieron. eligi dicitur ad sedem honoris Ecclesia, contempto paupere instructiore, ac san-

Constitutio
Trident. de
beneficiis
curatis &c.
conferendis
per concurren-
tiam, quavis
ab omnibus
meritò reci-
pienda foret,
non est tamen
ubique recep-
ta.

Stiore? &c. Statuit Trid. sess 24. c. 18. admodum laudabiliter, ut beneficia curata, quæ libera sunt collationis aut patronatus Ecclesiastici, non conferantur nisi per concursum & quidem illi, qui dignior iudicatus est, accurrentibus quibuscunque, etiamsi essent Doctores Theologiae, præviè examinatis, nisi forte Parochia dignitati aut Canonici accessorie in perpetuum foret annexa, in hoc enim casu examen non fore necessarium declaravit Cong. Cardinali: alioquin tam necessarium, ut, nisi fiat juxta formam à Trid. præscriptam, ita statuente Pio V. in Bulla incipit *In conferendis beneficiis*: Collatio beneficii nulla sit & subreptitia. Verum quia hic modus conferendi beneficia non est ubique receptus, sicuti nec in hisce Germaniæ partibus, quamvis ab omnibus meritò recipiendus esset, hinc iis in locis collationes non sunt irritæ, quæ

quæ secundum formam Trid. non sunt factæ. Conferenda saltem digno sunt primò beneficia simplicia & non curata. Quia de his Trid. nihil meminit, quando curata tam sollicitè statuit, conferenda esse dignioribus. Adde, quòd summus Pontifex talia beneficia confert dignis absque concursu, neque beneficia ex natura rei sunt bona communia, concertantibus sive concurrentibus debita, sed Prælati commissa, ut conferantur dignis, qui licet non sint meliores, fructuosè nihilominus & utiliter Ecclesiæ servituri sunt. *Vid. Dian. p. 2. tr. 15. res 38. & alios contra alios*, qui volunt id saltem sine veniali fieri non posse. Quia omisso digniore Ecclesiæ saltem aliquod, licet non magnum detrimentum infertur. Adde, quòd beneficia ex mente Ecclesiæ & fundatorum secundariò sunt instituta, ut sint præmia virtutum & meritorum, contra quem finem agitur, cum aliquali digniorum injuria, si prætereantur. Secundò quæcunque beneficia etiam curata possunt conferri digno, omisso digniore in sequentibus casibus. Primò quando excessus inter con-

Assignantur beneficia conferenda saltem digno. Hujus generis sunt simplicia, & non curata.

Item beneficia etiam curata in casibus hinc expressis.

currentes non est notabilis, quia
 quod parum distat, nihil distare
 videtur. Secundò quando dignior
 est alienigena sive extraneus, di-
 gnus verò indigena, quia hic ple-
 rumque solet esse utilior & fide-
 lior Ecclesiae, quàm extraneus,
 partim ob majorem erga suam
 Ecclesiam affectum, partim ob ple-
 niorem rerum Ecclesiae, in qua e-
 ducatus est, notitiam, & firmiorem
 denique, ac stabiliorem in eadem
 residentiam. Eademque ratio mi-
 litat pro illis Clericis, qui sunt de
 gremio alicujus Ecclesiae. Unde
S. Thom. 2. 2. q. 63. a. 2. ad 4. as-
 serit, rectè id à jure statutum, ut ad
 praelaturam non eligatur, nisi qui
 est de gremio Ecclesiae, quia talis
 magis diligit Ecclesiam, in qua
 nutritus est, detumpro argumento
*ex c. 17. Deuteronom. Non poteris
 alterius gentis regem facere, qui non
 sit frater tuus.* Item, pro consan-
 guineis Episcoporum, qui ad di-
 gnitates & beneficia ejusdem Dice-
 cesis promoti, ob arctiorem cum
 Episcopo conjunctionem, facilio-
 rem in occurrentibus difficultati-
 bus ad eundem recursum, majo-
 rem quoque erga Episcopum &
 Ecclesiam sibi commissam fide-
 litatem,

tatem,

ratem, justè creduntur Ecclesiæ suæ
 futuri utiliores ; quamvis hic ab
 affectu carnali facillimè sese insi-
 nuante magnopere cavendum sit,
 ne fiat *propter Lazarum* , quod
propter Christum & ejus Ecclesiam
 fieri oportebat. Tertiò quando
 majore parte eligentium inclinante
 in minus dignum , prævides tuo te
 suffragio nil profuturum dignio-
 ri, vel si neglecto ab aliis non mo-
 dò digniore, sed etiam digno, præ-
 vides eligendum indignum. In
 utroque enim casu eligendo dignū,
 meliori, quo potes modo, consulis
 Ecclesiæ bono. Quartò si dignior
 variis implicitus negotiis, minus
 bono Ecclesiæ vacare possit , vel
 etiam minorem munium Ecclesia-
 sticorum beneficio competentium
 experientiam habeat. Quia in his
 casibus dignus Ecclesiæ utilior fu-
 turus creditur. Quintò quando
 beneficium ex prima sui fundatio-
 ne vel etiam consuetudine, statuto,
 ab Ecclesia acceptatis , conferen-
 dum est alicui ex certa familia, op-
 pido, nobilitate, &c. (quæ idcirco
 patrimonialia beneficia vocari so-
 lent) quia Ecclesia hujusmodi
 collationem tacitè approbat. *Vid.*
Laym. l. c. cap. 15. Et hac ratione

consuetudine introductum est, ut in diversis Ecclesiis Collegiatis & Cathedralibus, non nisi persone nobiles ad vacantes Canonicatus admittantur, cum tamen prima fundatio hoc non exigat: unde etiam olim à jure hoc non immerito reprobatum fuit, *c. 37. de prabend.* Quamvis dicto juri à Sede Apostolica de presenti gravibus utique ex causis derogatum videatur, cum à summo Pontifice hujusmodi beneficia, quorum collatio ad ipsum spectat, non nisi viris nobilibus conferantur. Sextò quando Patronus laicus presentat dignum, *Trid. sess. 24. c. 18.* Quia ipsi specialis hic favor aut privilegium ratione factæ fundationis conceditur. Ita *Dian. p. 2. tr. 15. res. 37.* (Qui cum *Ledes. & Bann.* hanc opinionem habet pro probabili:) aliique à *Dian.* citati authores. Cum enim *Trident. sess. 24. c. 28.* in Parochialibus juris Patronatus Ecclesiastici dicat, digniorem esse eligendum: Presentatum autem à Patrono laico examinandum, & si idoneus repertus fuerit, admittendum esse; non videtur velle arctare Patronum laicum ad presentandum digniorem. *Vnde neque*

nos,

nos, ut loquitur *Dian. l. c. illum arctare debemus* Interim contrariam sententiam tenet *Lug. de just. disp. 35. sect. 4. Sanchez. Consil. lib. 2. c. 1. dub. 5. Carden. dissertat. 13. c. 4.* & alii probati Authores, idque ex rationibus non levis momenti, asseruntque Patronum laicum obligatione juris naturalis teneri ad presentandum digniorem. Et quamvis *Trid.* nolit litem moveri Patrono, si presentet dignum, erit tamen ejusmodi Presentatio secundum cit. auct. in foro conscientiae illicita; tametsi in foro externo impugnari non possit. Septimò quando resignans resignat in personam dignam. Quia ex officio non incumbit Ecclesiae de digniore ministro providere, nec ipse, cum possideret beneficium, tenebatur plus facere, quam faceret idoneus, ut notat *Less. l. c. dub. 13.* Quia nemo obligatur ad officium suum modo perfectissimo obeundum. Unde non facit injuriam Ecclesiae, talem sibi substituendo, neque hic videtur locus posse esse concursus, quamvis id alii negent, cum pars parti suum jus transferat, & resignans conferat hoc resignatario, quod omninò suum, & ex nullo

jure alterius est. Unde collator poterit acquiescere resignationi factæ digno, relicto digniore, *Diam. p. 2. nr. 19. res. 41* ubi ex Aragonio allegat præxim etiam summi Pontificis. Sunt nihilominus pro opinione contraria diversi Authores, inter quos *Vasq. Sot. Card. dissert. cit. n. 45.* limitat quoque *Less. l. c.* priorem sententiam à se doctam in hæc verba: Quia multis si multò dignior se offerat, vel in promptu sit, charitas boni communis obligat, ut hic præferatur.

C A P U T VII.

Quadam sunt beneficia personalia residentiam requirentia, quadam hanc non requirentia.

EX parte ministerii Ecclesiastici personaliter, sive in persona propria à beneficiato, in Ecclesia præstandi, opportunam beneficii facies divisionem, in beneficia, quæ personalem residentiam requirunt, & in ea, quæ hanc non requirunt.

Explicatur, Hæc autem personalis residentia, quid sit residentia, & est assiduitas commorandi, sive sub-

substendi in loco beneficii propter
 servitium Ecclesiasticum persona-
 liter explendum : quam licet de
 jure communi omnia omninò be-
 neficia exigant, beneficium enim
 datur propter officium à beneficia-
 to præstandum : Sunt tamen de fa-
 cto aliqua, quæ ex usu & consue-
 tudine, speciali jure aut privilegio
 personalem residentiam non re-
 quirunt, & de his intelligendi sunt
 Canones, quando dicunt, aliqua
 beneficia præsentiam beneficiati
 non requirere : Priora personalem
 residentiam requirentia, sunt im-
 primis omnia beneficia curata, sive
 curam animarum habentia : *Trid.*
sess. 23. c. 1. de reform. Episcopis
 enim & Parochis, aliisque curam
 animarum gerentibus, non solum
 ex jure Ecclesiastico, sed etiam di-
 vino incumbit oves suas agnosce-
 re, pro his Sacrificium offerre, ver-
 bi divini prædicatione, Sacramen-
 torum administratione, bonorum
 operum exemplo pascere, paupe-
 rum aliarumq; miserabilium per-
 sonarum curam paternam gerere,
 &c. *Vid. Trid. l. c.* quæ sanè sine
 personali residentia fieri non pos-
 sunt : unde cum is, qui curam ani-
 marum gerit, obligetur ad residen-

quâ ratione
 aliqua
 beneficia
 hanc non
 exigant.

Assignatur
 beneficia
 residentiam
 requirentia.
 Hujus ge-
 neris sunt
 imprimis
 curata.
 Idque non
 solum jure
 Ecclesiasti-
 co, sed etiã
 Divino.

82 De Natura & Speciebus

tiam personalem propter salutem ovium sibi commissarum, non poterit has deserere ob aliquod suum temporale commodum, neque ob periculum propriæ personæ declinandum, nam bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis.

Poteritne beneficium curatum aliquando per Vicariū administrari.

IOAN. 10. Quòd si attentis circumstantiis loci, temporis, &c. Ecclesiæ & subditis utilius, aut saltem æque utile fore videretur, ut Episcopatus aut Parochia per vicarium administraretur, definit quidem jus naturale & divinum obligare ad residentiam, eò quòd Ecclesiæ & subditis iustas ob causas per Vicarium sufficienter provisum sit; obligabit tamen jus Ecclesiasticum, in quo Pontifex dispensare potest & sæpè solet. Sicut autem ex indulto Pontificio induci potest, ut Episcopus aut Parochus non residens curam exercent per alium: sic etiam ex consuetudine temporis immemorialis, quæ privilegio æquivalet, obtineri potest, ut citra personalem residentiam Ecclesiæ per Vicarium perpetuum aut temporalem sufficiente prospiciatur, *Vide Nav. cons. 21 de Cler. non resident. edit. 2.* Caterùm *Trid. l. c.* permittit Episcopis, ut ab

Quanto tempore E-

ab Ecclesiis suis duorum vel trium mensium spatio, Parochis vero solo bimestri, hoc est, duorum mensium spatio, idque vel continuè vel interruptè singulis annis, ob justam causam & citra damnum suarum ovium abesse possint. An autem causa, ob quam Parochus abest, ab Episcopo cognosci & approbari debeat, cum de mente Trid. non satis clarè constet, dubium est inter Authores. *Nav. in manual c. 25. n. 121.* cum aliis Authoribus censet, quamcunque causam, etsi ab Episcopo non cognitam aut approbatam sufficere, quæ ipsi Parocho justa videatur. Quam *Navarr.* sententiam *Azor.* pro probabili habet *p. 2. lib. 7. c. 4. V. Bonac. de obligat. Benefic. disp. 5. p. 3. n. 6.* ubi ait, sacram Congregationem declarasse, Parochum, si absque licentia per bimestre ex justa causa absit, saltem non peccaturum graviter. *Less. lib. 2. de just. c. 34.* arbitratur mentem Concilii esse, ut nullo unquam tempore absit sine licentia Episcopi, eò quòd verb. Trid. sint: *Quando- cunque eos abesse contigerit, debere causam esse prius cognitam & appro- batam per Episcopum.* Sed paulò

post subjungit : credo tamen non esse receptum. Optimè facies, si consuetudinem tuæ Diœcesis hac in re sequaris. Qui longiore tempore ultra bimestre sine causa absunt, peccabunt graviter, nisi materiz parvitas v. g. absentia quatuor aut quinque dierum, vel alia gravis causa per episcopiam excusationem præbeat, ut cum est periculum in mora, & superior adiri nequit pro impetranda licentia. Quia agunt contra obligationem in re gravi, nec fructus faciunt suos, aut tutâ conscientiam retinent, etiam si nulla judicis declaratio vel sententia accesserit, *Trid. l. c.* quod tamen *Laym. lib. 4. tit. 2. c. 6.* censet non eo rigore receptum, quando per absentiam notabiliter Ecclesiæ non nocuit, utpote quam per idoneum Vicarium interim administravit. Ubi nota ex *Bonac. tom. 1. disp. 5. de onere & obligatione beneficiariorum p. 1.* Curatum dici &

An Curatus
censeatur
abesse, quã-
do aliquot
horis abest
ab ambitu
sue Paro-
chiz, etiam
recreatio-
nis gratiã.

censeri residentem, etiam si à Paro-
chiz sue ambitu aliquot horis
absit etiam recreationis gratiã,
quia modicum pro nihilo reputatur,
& qui aliquantisper abest, si statim
sit reversurus, non censetur abesse,
nec hujusmodi absentia per se lo-
quende

quando in notabile subditorum
 damnum vergere potest. Alia fo-
 ret ratio, si tribus aut quatuor mil-
 liantibus à Parochiæ finibus abes-
 set, quia hæc absentia grave subdi-
 tis nocumentum & salutis pericu-
 lum afferre possiet. Deinde Digni-
 tates, Canonicatus, Præbendæ, vel
 portiones in Ecclesiis tam Cathed-
 ralibus quàm Collegiatis, quæ
 juxta decretum *Trid. sess 24. c. 12. de reform.* Beneficiati n̄ intra an-
 num ultra tres menses ab Ecclesiis
 suis abesse non patiuntur. Verùm
 hæc constitutio in multis Ecclesiis,
 præsertim Germaniæ, usu recepta
 non est, nam alicubi medio tantum
 anno, alibi tribus solum mensibus
 residere coguntur, imò quibusdam
 locis tempore breviori. *V. Laym. l. c. c. 6. Bonac tom. 1. de onere & oblig. Benefic. disp. 5. p. 5.* Hujusmodi au-
 tem beneficiati, qui eo tempore,
 quo juxta morem Ecclesiæ suæ re-
 sidendum est, illegitimè absunt,
 per sententiam judicis, fructibus
 sunt privandi. Et primò quidem
 anno mediâ parte fructuum, si i-
 terum absint, omnibus, imò si con-
 tumaces existant, etiam beneficio
 spoliandi sunt, prout decernit *Trid. sess 24. c. 12. de reform.* Porro cau-

Item Digni-
 tates, Cano-
 nicatus,
 Præbendæ,
 vel portio-
 nes in Ec-
 clesiis Ca-
 thedralibus
 & Colle-
 giatis
 Quanto tē-
 pore hujus-
 modi bene-
 ficiati intra
 annum ab
 Ecclesia ab-
 esse possint.

Statuuntur
causa, pro-
pter quas
beneficiat^o
absentiam
longiorem
vel etiam
perpetuam
petere &
obtinere
potest.

scilicet propter quas beneficiatus licen-
tiam petere & obtinere potest, ut
ultra jam dictum tempus à Trid.
concessum longiore tempore, vel
etiam continuè à loco beneficii ab-
esse possit, dummodo curæ & offi-
cio divino debitè provideatur, assi-
gnantur à *Trido cit. cap. 12* qua-
tuor: Prima est Christiana chari-
tas, ut si quis absit à loco beneficii
ad ferendam opem proximo v. g.
ad odia & lites componendas. Se-
cunda est urgens necessitas, ut si
quis absit propter corporis infir-
mitatem, aëris intemperiem, capi-
tales inimicitias, &c. vel etiam ob
piam peregrinationem, aliâve si-
mitem honestam & gravem cau-
sam: *V. Garc. p. 3. c. 2. n. 393*
Tertia est debita obedientia, ut si
absit ex mandato Papæ, ejus Le-
gati aut Episcopi, obsequium &
officium justum ac debitum impe-
rantis: *Azor. par. 2. lib. 7. c. 4.*
Vel beneficiatum ad suum servitiû
in Ecclesiæ utilitatem assumptis,
prout conceditur Episcopis *in cap.
ad audientiam de Cleric non resi-
dent.* posse habere duos Canoni-
cos in sui servitio ad Ecclesiæ uti-
litatem, quam facultatem DD. ex-
tendunt ad Legatum Pontificium,
limi-

limi-

limitatè ad Cardinalem non Episcopum, cui unus Canonicus sui tituli, sicuti Prælate Ecclesiæ Collegiatæ, unus suæ Ecclesiæ in obsequio esse potest. Verùm ut obsequia & iusta officia imperentur curatis, aut dicta servitia illis deferantur, id sine gravi causa fieri non debet, puta quia Ecclesiæ necessitas & magna utilitas hoc exigit, *V. Laym. Bonac. ll. cc.* Quarta est evidens Ecclesiæ vel Republicæ utilitas, ut si quis absit ob negotium Ecclesiæ, vel vocetur ad Synodum Diocesanam, Provinciam, Imperatoriam, &c. aut studiorum causâ. Sic studium Theologiæ vel juris Canonici permittitur ad quinquennium. Utriusque autem doctio, quamdiu quis voluerit, nisi fortè Curatus sit, hujus enim diurnam absentiam, ut rectè monet *Laym. l. c.* necessitas vel major Ecclesiæ utilitas excusare debet. Nec ad docendam vel audiendam Theologiam aut jus Canonicum requiritur licentia Episcopi aut Prælati, quia Pontifex ad hoc facultatem concedit, *in cap. super specula, de magistris* Ad litteras autem humaniores, & philosophiam requiritur licentia Episcopi

pi, nisi alicubi contraria vigeat, consuetudo, *V. Less. lib. 2. c. 34. sub 29.* Licentia studendi per septennium, quam jure antiquo Episcopus dare poterat promoti ad Parochiam, videtur jure novo Conc. Trid. derogatum esse, quia *juxta Trid. sess. 22. cap. 4. de reform.* nullus hoc tempore admitti debet ad Parochiam, nisi per examen idoneus repertus fuerit, *Bonc. l. c. Sa. verb. residentia*, adducens declarationem Cardinalium, & alios, contra alios, qui docent, Episcopos posse dare prædictam licentiam promotis ad Parochiam, dummodo intra annum post adeptam Parochiam Subdiaconi fiant, & tempore studiorum Ecclesiam per idoneum Vicarium administrari curent: *juxta cap. cum ex eo, de elect. in 6. V. Laym. l. c. Azor. part 2. l. 7. c. 5. Nav. Less. &c.* Quia Trid. l. c. quantum attinet scientiam promoti ad Parochiam non videtur voluisse corrigere jus antiquum, alioquin hoc clarius expressisset; sed solum ejusdem decretum innovare, adjiciens supradictam clausulam eo sensu irritantem, ut sub illa contineatur sive subintelligatur exceptio jure anti-

anti-

antiquo concessa: Nisi Episcopus
studiorum causâ dispensaverit Be-
 neficia personalem residentiam nõ
 requirunt sunt primò præstimonia, sive portiones alimoniam
 præstantes, tametsi habeant anne-
 xum onus privatim recitandi offi-
 cium Canonicum, vel etiam inter
 beneficia Ecclesiastica secundum
 quosdam numerentur. Quia publi-
 cum in Ecclesia servitium, quod
 vel per se vel per alium portionista
 præstet, non postulant. *Azor. l. c.*
cap. 3. Laym. l. c. cap. 6. Deinde
 alia quædam beneficia simplicia à
 Canonicis & aliis supradictis
 distincta v. g. Capellanix vel cer-
 torum Altarium deservituræ, &c.
 Nam hujusmodi beneficiati ex usu
 & consuetudine licitè ab Ecclesiis
 suis abesse possunt, dummodo alios
 substituunt, qui in illis debita mi-
 nisteria obeant, nec litteræ funda-
 tionum exigant, ut per se ipsos
 missas, aliave divina officia præ-
 stent. *Azor. Laym. l. c.* Denique
 ex autoritate quorundam, quos
 sine nomine citat *Azor. p. 2. lib. 7.*
c. 3. Beneficia simplicia modica
 ac tenuia. Quia nemo absque justo
 & debito stipendio pari cum reli-
 quis obligatione, militare cogitur
 Assignantur
 beneficia
 residentiam
 nona requi-
 rentia.
 Hujus ge-
 neris sunt
 primò præ-
 stimonia, si-
 beneficiis
 annume-
 randa sunt.
 Item alia
 quædam
 beneficia
 simplicia, à
 Canonicis
 & aliis
 supradictis
 distincta.
 Beneficia
 quoq; sim-
 plicia ad su-
 stentationem
 insufficien-
 tia; quam-
 vis de hu-
 jusmodi te-
 nuibus benefi-

nui benefi-
cio contra-
ria senten-
tia sit com-
munior &
probabilior.

& beneficia simplicia ad comino-
dam sustentationem insufficientia
simul cum alio beneficio haberi
possunt, nisi fortè utrumque assiduam Clerici præsentiam exigat.
Adde, quòd *juxta Dian. p. 2 tr. 12. res 9. & p. 5 tr. 5. res. 15.* tenue beneficium habeatur pro non beneficio: prout probat *ex cap. is, cui de prob. in 6.* Et habens tenue beneficium non censeatur esse Beneficiatus. Contraria tamen sententia est communior, & probabilior, quia jura indifferenter omnibus Beneficiatis residentiam præcipiunt, & Beneficiatus sibi impu-
tet, si beneficium tenue, quod respuere poterat, suâ sponte accipiet: excipe, nisi sit ex numero eorum, quæ ex usu, consuetudine, aut privilegio residentiam non postulant. Cæterum ad promovendam Beneficiorum in divinis officiis majorem frequentiam, laudabiliter institutæ sunt quotidianæ distributiones, sive, ut alii loquuntur, præsentia, quæ iis dari solent, qui statis horis divino officio intersunt (meminerint hîc, obsecro, omnes Beneficiati, in ministro Christi propter regnum Dei militanti, quique sperat partem suam aliquan-

Ad prom-
vendam as-
siduitatem
in choro
instituta
sunt præ-
sentia.

aliquando fore in sorte Sancto-
rum, admodum turpe esse, propter
ista principaliter sacra ministeria
adire, & nolle cum Prophetasalm.
33. voluntariè, totoque cordis af-
fectu sacrificare Deo suo, cuius
nomen sanctum, justum & bonum
est. Imò *D. Thom quodlibet. 2. art. 11.* docet Beneficiatum respi-
cientem distributiones tanquam
finem sui operis principalem, com-
mittere simoniam & peccare mor-
taliter. Secus si principaliter refe-
rat suum ministerium ad Deum,
secundariò autem ad distributio-
nes, tanquam id, quod est necessa-
rium ad sui sustentationem. Idem
dicendum erit de eo, qui propter
stipendium tanquam propter finem
principalem celebrat, secus si se-
cundariò propter stipendium) Pro-
inde his, qui ab officio statis horis
absunt, dictæ præsentia competere
non possunt, nec eas faciunt suas,
quâvis, ut loquitur *Trid sess 24. c. 12. de reform.* Beneficiatorum
collusione aut remissione exclu-
sâ, qualis foret, si ex pacto inter il-
los inito, aut vi vel metu præsentis
Canonici, distributiones, quæ sibi
ex aliorum absentia accreverant,
absentibus dare, aut ab illis præviè
acqui-

Absentibus
præsentia
non possunt
competere.

acquisitas remittere cogentur. Quia hæc fierent manifestè in fraudem legis. Donatio tamen citra pactum, vim aut metum, absenti liberaliter facta non est à Trid. prohibita. *Vid. Azor. p. 2. l. 7. c. 7.*

Quid si infirmitas aut alia justa & rationabilis causa excuset.

Dixi, his, qui absunt, &c. quod intellige, nisi infirmitas, tametsi ex propria culpa contracta sit, aut justa & rationabilis corporalis necessitas excuset: ubi nomine necessitatis ea accipitur, quâ quis videtur aut alio modo injustè impeditur, quo minùs Ecclesiam adire possit, v. g. si quis aliàs accedere solitus, senio vel alio legitimo impedimento, patâ ob injustam incarcerationem, excommunicationem, &c. à divino servitio arceatur, quia talis pro præsentibus habetur. *Laym. l. c. c. 7. Azor.*

Aut adfit evidens Ecclesie utilitas.

Nov. Eyc vid. cap. consuetudinem, de Cler. non resident. in 6. Vel denique adfit evidens Ecclesie utilitas: *juxta cit. cap. consuetudinem,* qualis foret teste *Laym. l. c.* & colligitur ex *Trid. sess. 24. c. 8. de reform.* Si absens à choro in eadem Ecclesia Sacramenta administraret, Missam legeret etiam ex sola devotione, aliòve simili officio occuparet. Hoc tamen locum non ha-

hab
Alt
in a
non
cun
Ber
ex
nisi
re
fac
nef
uti
dec
Bo
tur
uti
per
du
sur
Be
cu
mi
pe
fin
tar
fo
ut
De
ge
bu
ut
se

habet in illis, qui in eadem Ecclesia Altare sive Capellam, vel Parochiam in alia obtinent; quia hæc servitia non cædunt in utilitatem Ecclesiæ, cum ex obligatione à quovis sic Beneficiato præstari debeant: ita *ex comm. Sa. verb. benefic.* excipere nisi ex mandato superioris tempore officii Canonici in alia Ecclesia sacrificet, &c. Jam enim in loco beneficii censetur abesse in Ecclesiæ utilitatem. Verùm quia *in cap. cum deceat de elect. in 6.* contrarium à Bonifacio VIII videtur esse constitutum, evidentem scilicet Ecclesiæ utilitatem non sufficere absenti ad percipiendas distributiones: hæc duo jura duplici viâ concilianda sunt. Primò Bonifacium loqui de Beneficiatis absentibus extra locum beneficii, nam his jure communi *juxta Garc. p. 3. c. 3.* non competunt distributiones, etiamsi absint ob negotia Ecclesiæ, infirmitatem, &c. non verò de illis, qui solum absunt à choro in Ecclesiæ utilitatem, prout supradictum. Deinde Pontificem solum intelligendum esse de iis Ecclesiis, in quibus consuetudo nondum obtinet, ut propter utilitatem Ecclesiæ absenti à loco beneficii distributiones

nes dentur, at non de istis, in quibus contraria est consuetudo, fundata in *supra cit. cap. consuetudinem*, prout ipse insinuat *cit. cap. cum deceat*: atque hanc doctrinam non pauci Doctores probabiliter extendunt, quamvis contraria sit communior, ad quamcunque honestam consuetudinem, quâ Beneficiari ob legitimam causam v. g. diebus aliquot in mense, aut uno alteri ôve mense quovis anno necessariæ recreationis gratiâ, &c. absentes, quotidianas distributiones percipere permittuntur: *Vid. Azor. l. c. Ubi insuper, tamen ipse contrarium sentiat, ex diversis AA. ostendit, satis probabile esse eum, qui in eadem Ecclesia duo beneficia obtinet, adeoque duplici munere fungitur, duplicem quoque præsentiam lucrari, quamvis ut rectè monet Laym. l. c. cuiusque Ecclesiæ consuetudine hîc retinenda sit. Item ex Glossa communi consensu approbatâ in Clem. ut ii, qui de atat. & qualit. distributiones, quas Beneficiari absentes amittunt, præsentibus accrescere. Quod si ex propriis aliquarum dignitatum vel officiorum fructibus pars aliqua*

Aut certè honesta consuetudo permittat, ut dentur absentibus.

Quin Ecclesia duo habet beneficia, an duplicem possit lucrari præsentiam.

Item an præsentiarum absentium præsentibus accrescant.

qua
præ
illa
sess
sen
co
ubi
nic
sun
init
rior
riar
intu
pter
star
præ
mer
ran
divi
illis
con
rute
cit
buti
offic
mo
l. 6
sun
tran
deco
Can
Arib

qua detracta foret, ut permodum presentiae darentur obtinentibus illas dignitates, &c. decernit *Trid. sess 22 cap. 3. de reform.* his absentibus, eas fabricae vel alteri loco pio applicandas esse. Ad haec, ubi consuetudo obtinet, ut Canonici ipsi in choro cantent, non possunt, si privatim & submissè horas inibi recitent, integras distributiones mereri ob solam praesentiam, quia primariò non dantur intuitu solius praesentiae, sed propter servitium, quod canendo praestari debet, & cujus causà ipsorum praesentia requiritur; partem tamen lucrari poterunt, quia cantantibus assistendo, praesentia suà divinum officium exornant. In illis tamen Ecclesiis, in quibus consuetudo est, ut Canonici substitutos sibi cantores habeant, sufficit illorum praesentia, quia distributiones isthic non dantur propter officium cantandi, sed solùm ob moralem praesentiam: *Vid. Less. l. 6 dub. 33. Laym. &c.* Interim sunt nonnulli Authores, qui arbitrantur univèrsim sufficere solam decentem praesentiam: eò quòd Canones statuunt illis deberi distributiones, qui statutis horis di-

An Beneficiati non cantantes in choro, solà praesentia, distributiones lucrari possunt.

vino officio interfuerint, nullâ
 cantus factâ mentione. *V. c. li-*
cet de preb. c. 1. de Cler. non resia-
dent. &c. Verùm contra hos u ho-
 res est, quod docet *Moneta de di-*
stributionibus 2. p. q. 2. n. 31. unde
cum Comitolo, sacram Congrega-
 tionem declarâsse, Canonicos mu-
 neri sacro non satisfacere, nisi in
 choro psallant. Ad hæc, distributio-
 nes dantur Canonicis, ut choro
 inserviant; qui autem non canunt,
 non inserviunt choro, adeoque
 suo officio minimè satisfaciunt.
 Nec sufficit sola assistentia; quia
 hæc primariò intenditur per ordi-
 nem ad psallendum in choro. si-
 cuti non conducitur operarius, ut
 assistat vineæ, sed ut in ea labo-
 rem sibi competentem faciat. Fie-
 ri quoque hæc ratione posset, ut
 omnes choro assisterent, nemine
 psallente. Quod quâ foret absur-
 dum, quis est, qui non videat. Ad-
 de, quod hæc opinio sit favorabilis
 cultui divino, adeoque à viris ti-
 moratis & Deum timentibus in
 praxim deducenda. Quia *summa*
ratio est, qua pro Religione facit, L.
sunt persona §. de Relig. & sumpt.
fund. Audi monentem Apostolum
 2. ad Timoth. 4. *Exerce te ipsum.*
 Pietas

Pietas ad omnia utilis est, promissionem habens vite qua nunc est, & futura. V. Bon. de offic. div. publicè recitand disp. 3. q. 5. p. 5 aliosque Auctores ab ipso citatos Ex quibus omnibus valdè probabiliter inferitur, Canones non nudè præsentiam; sed ipsum quoque cantum intendisse: etsi illius explicitam mentionem non fecerint. Quando annui redditus beneficii in quotidianis distributionibus consistunt; adeoq; ipsum beneficiū constituant, dicendum est de illis, quod de fructibus beneficiorum doceri solet: quorū omnes, qui ex consuetudine, privilegio, vel aliā legitimā causā absunt, participes fieri possunt. Azor. l. c. Deniq; notandum est Covarr. l. 3. resolut. cap. 13. beneficium, cujus valor exprimi debet, prout exprimendus est in beneficiis à Papa obtinendis, non solere æstimari à quotidianis distributionibus beneficio accidentalibus.

Quid dicendum, quando omnes redditus beneficii in quotidianis distributionibus consistunt. Valor beneficii an æstimari soleat à quotidianis præsentis, ipsi beneficio accidentalibus.

CAPUT VIII.

Alia beneficia sunt incompatibilia, alia compatibilia.

EX necessitate residentiae personalis, beneficia rectè dividuntur in beneficia incompatibilia, & compatibilia. Priora sunt.

E

que-

quorum singula per se vel jure naturali vel certè Ecclesiastico continuam personalem residentiam exigunt, adeoque ab una eademque persona simul haberi non possunt. Posteriora, quæ vel nullam,

Assignantur
incompa-
tabilia.

Hujus ge-
neris sunt
plura bene-
ficia curata,
plures Di-
gnitates,
Personatus,
etiam offi-
cia, quæ sũt
sine cura
animarum.

Quid dicẽ-
dum de E-
piscopatu.
Quid si Epi-
scopus pro-
pria autho-
ritate ad a-
lium Epi-
scopatum
transeat.

Aut aliud
beneficium
Episcopo
conferatur.

vel certè cum alio beneficio incompatible residentiam non requirunt. Incompatibilia sunt primò plura beneficia curata: itè plures Dignitates, Personatus, officia, etiã quæ sunt sine cura animarum, & ita quidem, ut secundo obtento, primum ipso jure vacet. *C. multa deprabend.* Excipe Episcopatum, qui non vacat per adeptionem alterius dignitatis aut beneficii. Quia Episcopatus non potest deseri sine speciali licentia Papæ. *c. 2. de transl. Episcop.* Quòd si Episcopus propriã auctoritate, non habitã licentiã Pontificis transeat ad alterum Episcopatum, privandus est utroque per sententiam judicis. *c. quanto de transl. Episc.* Collatio autem alterius beneficii etiam simplicis facta Episcopo est irrita, ut colligunt *DD. ex C. cum nostris, de prabend. cum in cunctis, §. cum verò de elect.* Nam si omnia beneficia electi in Episcopum post habitam confirmationem, consecrationem & quietam posses-

possessionem ipso jure vacant, non videtur ipsi novum validè conferri posse. Sed hoc intelligendum non est de Episcopis titularibus non habentibus ullam administrationem bonorum Ecclesiasticorum, quales sunt quidam Suffraganei. Horum enim beneficia non vacant per ejusmodi Episcopatum, imò aliud compatibile beneficium illis conferri potest, neque de eo, qui Episcopatum renuntiavit. Quia renuntiando privat se ipsum omni possessione & administratione, fitque similis illi, qui possessionem, & administrationem nondum adeptus est, aut cujus Episcopatus pauper vel debitis gravatus est. Nam huic beneficia simplicia & compatiblea, imò & incompatiblea accedente dispensatione Pontificiâ conferri possunt. *Laym l. 4. tr. 2. c. 8. &c.* Ex quo ipse non improbabiler inferit, Episcopo non habenti sufficientes redditus, beneficia antè obtenta relinqui posse. Cui enim ob justam causam, v. g. paupertatis novum conferri potest, eidem antè habitum relinqui poterit, maximè si Ecclesie consuetudo accesserit. Verùm hoc *Less. l. 2. c. 34. dub. 27. cum Nav. re-* *quius negare videtur. Quia relinqui*

Episcopo titulari, vel qui renuntiavit Episcopatu, aut pauperi vel debitis gravato poteritne beneficium simplex & compatibile conferri.

Incompa-
bilia quoq;
sunt duo
beneficia u-
niformia
sub eodem
tecto.

antè habita jus non permittit, sicut permittit, novum conferri posse. Secundò, duo beneficia uniformia, hoc est, ejusdem formæ & rationis sub eodem tecto, sive in una eademque Ecclesia v. g. duo Canonicatus ejusdem Ecclesiæ, ita quidem, ut primum vacet adeptione secundi, tametsi secundum uniforme beneficium ejusdem Ecclesiæ, accessoriè annexum, vel unitum sit, v. g. Canonicus adeptus in sua Ecclesia Dignitatem, puta Decanatum, Archi-Diaconatum, &c. cui alius Canonicatus annexus est, acceptando illam dignitatem, ipso facto amittit suum Canonicatum, quem ante habuit. *Vid. Clem. ult. de prabend.* Ex quo patet, jura magis horrere duo beneficia uniformia in eadem Ecclesia, quàm duo curata in diversis. Nam habens beneficium curatum v. g. Personatū cū cura, non prohibetur admittere beneficiū simplex, ut Canonicatū, cui Parochialis Ecclesia annexa est, & quam per Vicarium administrare debet. *Cap. super eo, de prab. vid. Nav. cons. 23. de prab.* Et hæc modò dicta, in quibus adeptione secundi, etiam absque sententia quæ beneficiis dicantur *his*, vacat primum: Dicuntur incom-

COM-

compatibilia primi generis: ut autem adepto secundo vacet primum, requiritur non modò quæta possessio secundi, verùm etiam ut illius fructus percipere incipias, unde si hi alteri reservati sint, non amittis primum, quia inutilis & sine fructu est talis possessio. *C. si tibi concessio, de prebend. in 6.* Illa verò dicuntur incompatibilia secundi generis, quæ quidem citra dispensationem obtineri non possunt, obtento tamen secundo non vacat primum. Talia sunt reliqua beneficia, quæ personalem residentiam cum alio impossibilem postulant, v. g. duo Canonicatus diversarum Ecclesiarum, in quibus observatur constitutio *Trid. sess. 24. c. 12. de reform.* juxta quam Canonicis non est licitum quovis anno abesse à suis Ecclesiis ultra tres menses: item *juxta cap. cum singula de preb.* duo beneficia regularia etiam ejusdem ordinis seu monasterii: nisi fortè unum alteri sit unitum, ut propter annexionem veluti pro uno beneficio habeatur. Assignantur beneficia compatibilia. Hujus generis sunt

incompatibilia primi generis, quæ secundi generis.

primò duo
beneficia
difformia
ejusdem
Ecclesiæ.

Item duo
beneficia
simplicia
diversarum
Ecclesiarum,
quæ non
exigunt re-
sidentiam
incompof-
sibilem.

Quid si Epi-
scopatus,
Parochia,
Dignitas su-
stentationi
insufficiens
jungatur

aut consuetudo alicujus Ecclesiæ
contraria sit. *Less l. 2. c. 34. dub.*
27. Nav. &c. Item duo Altaria
ejusdem Ecclesiæ, propter diversa
onera & officia illis annexa, tutsi
in uno bis, in altero ter aut quater
hebdomadatim celebrandum fo-
ret, adeoque uni Capellano, qui
utrique obligationi satisfaciatur,
conferri possunt, saltem isthic, ubi
consuetudo obtinet sic conferendi.

Laym l. c. 8. Deinde duo bene-
ficia simplicia diversarum Ecclesia-
rum, v. g. duo Canonicatus, quo-
rum unum vel non requirit resi-
dentiam, vel utrumque non exi-
git residentiam impossibilem,
idque vel ex sui institutione vel ex
præscripta consuetudine, prout in
quibusdam Ecclesiis Cathedrali-
bus Germaniæ ex immemorabili
consuetudine hætenus retenta re-
quiritur tantum residentia medi-
anni vel trium mensium, quæ cum
à beneficiatis in utraque Ecclesia
intra annum servari possit, hi Ca-
nonicatus inter beneficia compa-
tabilia numerantur. Tertiò Epi-
scopatus, Parochia, vel Dignitas
insufficiens sustentationi, & aliud
beneficium simplex non requi-
rens residentiam. *Trid. sess. 24.*

c. 13. & 17. Quartò probabiliter
 duæ Parochiæ ita vicinæ, ut unus
 possit utrique satisfacere, & non
 possit facillè inveniri, qui uni soli
 ob reddituum tenuitatem velit de-
 servire, *juxta cap. 1 Clericus 21.*
quæst. 1. Nam Trid. sess. 24. cap.
17. præcipiens sub gravi poena ha-
benti plures Parochias, ut alteram
dimittat, etsi neutra per se ad su-
stentationem sufficiat, non videtur
comprehendere præsentem casum,
& solùm loqui de Parochiis longè
diffitis, quæ personalem residen-
tiam exigunt: duæ enim Paro-
chiæ dicto modo vicinæ æquiva-
lenter & moraliter loquendo, non
est nisi una, in qua proinde cessat
ratio & finis dictæ legis. V. Less.
lib. 7. c. 34. dub. 27. Azor p. 7.
lib. 6. c. 19. citans c. & temporis.
& postquam 16. q. 1. Quintò Di-
 gnitas vel Canonicatus & Paro-
 chia accessoriè unita, quæ per vica-
 rium administrati solet. Quia be-
 neficium alteri perpetuo unitum
 est unum cum illo, ejusque na-
 turam forsitur, unde Parochia
 unita simplici, participat conditio-
 nem simplicis, *Vid. Less. l. 2. cap. 34.*
dub. 27. Cæterùm tametsi absolu-
 tè loquendo non sit intrinsecè ma-

beneficio
 simplici nõ
 requirenti
 residentiam.
 Aut duæ Pa-
 rochiæ sibi
 jungantur
 ita vicinæ,
 ut ab uno
 utriq; satisfi-
 eri possit:
 nec sit, qui
 ob tenuitatẽ
 uni soli
 præesse ve-
 lit.

Vel Digni-
 tas aliqua
 aut Cano-
 nicatus Pa-
 rochiæ ac-
 cessoriè u-
 nitus.

Ostenditur, quã sit gra-
ve, plura
obtinere
beneficia
ad honestã
sustentatio-
nem suffici-
entia absq;
justa causa.

nam, plura habere beneficia; ordi-
nariè tamen illicitum est, & juri
naturali contrarium, possidere plu-
ra, quorum unum sufficiens est ad
honestam sustentationem; ita ut
per nullam dispensationem Epi-
scopi vel Papæ, id licitum fieri pos-
sit, nisi justa circumstantia aut cau-
sa interveniat. Nam per beneficio-
rum pluralitatem imminuitur di-
vinus cultus, privatur Ecclesia suis
ministris & operariis, fundatorum
pia intentia evertitur, pauperiores
fortè Ecclesiæ futuri magis utiles;
à beneficiis arcentur: unde *Trid.*
sess. 24. c. 17. de reform. eam no-
minat perversionem totius ordinis
Ecclesiastici & *Alexander III. cap.*
quia in tantum, de prabend asserit
in ea certum contineri animarum
periculum, nec immeritò, utpote
quæ nimix temporalis sollicitudi-
nis, ambitionis, luxûs, incontinen-
tiæ, litium, scandalorum, aliorum-
que malorum fons & origo est. *D.*
Thom. quodlib. 9. art. 15. & cum
eo alii communiter. Dixi: nisi
justa circumstantia, aut causa &c.
Hac enim interveniente poterit u-
nus idemque, per dispensationem
plura obtinere beneficia. Assignan-
tur autem à DD. tres causæ: Pri-
ma

Statuantur
tres causæ,
propter

ma

ma est necessitas Ecclesiae, ut si sit idoneorum ministrorum penuria, v. g. in locis, ubi Hæretici dominantur, vel se in beneficia intrudere nituntur. Secunda ejusdem utilitas, ut si quispiam suâ doctrinâ, authoritate, aliisque qualitatibus, plus emolumentum videatur allaturus Ecclesiae, quàm plures alii. Et ex hoc capite fit, ut in partibus septentrionalibus viri illustres permittantur plura habere beneficia etiam incompatibilia, quæ potentiores sint ad tuendam Ecclesiam, & repellendos hæreticos. Tertia est evidens meritorum in Ecclesiam prærogativa, ut si quis Ecclesiae utilem præstitisset operam suâ doctrinâ, consilio, scriptione. *Qui enim bene præsumunt, ut loquitur Apost. I. ad Timoth. 5. duplici honore digni sunt, maxime qui laborant in verbo, & doctrina.*

quas pluralitas beneficiorum permitti potest.

CAPUT IX.

Alia beneficia sunt unita in perpetuum, alia temporaliter, sive ad vitam.

PER ordinem ad bonum Ecclesiae vel Beneficiati promovendum, quædam beneficia sunt unita

E 5 in

Unio bene-
ficiorum ad
vitam recte
dicitur dis-
pensatio,
nec in du-
bio facta
presumi-
tur.

in perpetuum, quaedam tempora-
liter five ad vitam. Priora conjun-
gantur propter emolumentum Ec-
clesiæ, posteriora in utilitatem Be-
nificiari, & hæc posterior unio, re-
ctius ab *Azor. 10. 2. lib. 6. c. 28.*
dispensatio, seu juris communis
relaxatio, unionis nomine palliata,
dicitur, cum enim jus commune
prohibeat ab eodem duo benefi-
cia præsertim incompatibilia si-
mul haberi, permittitur ex dispen-
satione Pontificis, ob justam cau-
sam rigorem Canonis relaxantis,
v. g. propter merita aut evidentem
personæ prærogativam, ut unum
beneficium uniatur alteri ad tem-
pus five ad vitam Beneficiari. Quod
cum sit odiosum, in dubio factum
non præsumitur, nec potest Epi-
scopus, hujusmodi unionem facere
in beneficiis incompatilibus, sed
solus Pontifex. *Azor. l. c.* Est igitur
proprie dicta beneficiorum unio
solum illa, quæ fit in perpetuum,
& tribus modis fieri consuevit.
Primus est, si ex duobus beneficiis
v. g. duabus Parochiis ob justam
causam, ut quia earum redditus
sunt tenues, autoritate Prælati
Ecclesiastici fit una. Et hac ratione
potest Episcopus unire in perpe-
tuum

Proprie di-
cta unio est,
quæ fit in
perpetuum,
& tribus
modis fieri
solet.
Primus est,
quando ex
duobus be-
nificiis fit
unum.

tuum beneficia suæ Diœcesis, quæ Episcopus neque exempta neque Papæ specialiter & perpetuò reservata sunt. *C. sicuti unire, de excess. pralat.* Imò in certis casibus etiam reservata aut aliter affecta, ita in *Trid. sess. 21. c. 5. de reform.* permittitur Episcopo, ut propter paupertatem Ecclesiarum Parochialium possit illis unire alia beneficia, non obstante quacunque reservatione aut affectio-
 ne. Similiter *sess. 23. c. 18. de refor.* ut ad erigendum Seminarium Clericorum, quæcunque beneficia simplicia conjungere vel unire valeat, & *sess. 24. c. 15. de reform.* ut ad augendas Præbendas Ecclesiarum Cathedralium vel Collegiatarum, si nimis tenues sint, liceat beneficia simplicia unire, vel omninò suppressere. Alter
 ter est, si unum beneficium annexatur alteri tanquam accessorium suo principali, v. g. Capellania Canoniatui *C. extirpanda, §. qui verò, de præbend.* & per hunc uniendi modum beneficium unitum ita extinguitur & quodam modo esse definit, ut deinceps non amplius vacet, nec conferri debeat. Quia fortitur naturam, qualitates & privilegia principalis, unde collato &

in hoc genere quid possit.

Alter modus est, quando beneficio adjungitur alterum veluti accessorium suo principali, ita ut fortitur naturam sui principalis.

obtento principali simul confertur
 & obtinetur accessorium. *V. Garc.*
par. 12. c. 2. Tertius modus est, si
 duo beneficia in una eademque
 persona ita uniantur, ut propriam
 naturam, qualitates & privilegia
 sua retineant, adeoque verè benefi-
 cia permaneant, ac proinde obten-
 to uno non censetur obtentura
 alterum. Porro causæ unionis fa-
 ciendæ sunt duæ, evidens Ecclesiæ
 necessitas vel utilitas. *C. exposuisti,*
de prabend. Necessitas v. g. erit si
 duarum Ecclesiarum redditus adeo
 tenues sunt, ut ad victum duorum
 non sufficiant, item si utraque vel
 altera fuerit devastata bello, peste,
 incendio, &c. Utilitas, quando
 duæ Ecclesiæ vicinæ commodius
 & utiliùs ab uno regi possunt, quàm
 à duobus, aut quando propter re-
 nuitatem fructuum alicujus bene-
 ficii, non inveniuntur idonei, qui
 illud acceptare velint, &c. ut au-
 tem dictæ uniones fiant validè &
 licitè requiritur ut causa, propter
 quàm fiunt, cognoscatur & expri-
 matur: item cum eorum consensu,
 quorum interest: ac deniq; de jure
 communi consensus Capituli,
 quoties ab Episcopo vel simili Præ-
 lato unio facienda est, ut colligitur

Tertius mo-
 dus est, quã
 do duo be-
 neficia in
 una eadem-
 que persona
 ita uniantur,
 ut utrumq;
 verè
 beneficium
 permaneat.
 Assignantur
 causæ, pro-
 pter quas
 unio bene-
 ficium fieri
 potest.

ex Clem. si unam, de reb. Ecclesiast.
non alien.

CAPUT X.

Alia beneficia sunt tacite, alia expresse resignata.

EX modo liberè dimittendi beneficia, opportunè illa divides in beneficia tacite & expresse resignata. Resignatio enim est spontanea proprii beneficii dimissio, facta coram legitimo superiore; eam ex justa causa acceptante. Hic tamen superioris consensus, si petitus & non obtentus fuerit, non impedit ingressum in religionem. *Gloss. in cap. admonet, verb. inconsulto.* Excipe Episcopum, qui sine petita & obtenta licentia summi Pontificis religionem ingredi nequit, *juxta cap. nisi pridem, de renuntiat.* Caterùm in ingressi religionem, et si secundum jus antiquum tempore probationis resignare possent etiam in favorem. *Trid. tamen sess. 25. de regular. c. 16.* statuit, resignationem hujusmodi etiam juramento firmatam fore irritam; si non fiat cum licentia Episcopi vel ejus Vicarii intra duos menses proximos ante pro-

Explicatur
quid sit re-
signatio.

Ingressi re-
ligionem
qualiter re-
signare
possint.

fessionem, nec habituram suum ef-
 fectum, nec Episcopum alteri be-
 neficium à Novitio resignatum,
 conferre posse, nisi emissâ profes-
 sione. Quod idcirco statutum est,
 ut liberè, si velint, à religione di-
 scedere possint. Et licet sacra Syno-
 dus circa institutum Societatis Je-
 su, ut ibidem loquitur, nihil inno-
 vare intendat, decrevit nihilomi-
 nus ejusdem Societatis congrega-
 tio quinta, *can. 51* ut Novitii So-
 cietatis finito probationis biennio,
 antequam vota simplicia veros re-
 ligiosos constituentia *juxta Bull*
Greg. XIII. emittant, beneficia
 quæcunque resignent Resignans
 coram alio quàm legitimo su-
 periore, validè quidem resi-
 gnabit, quantum est ex parte
 ipsius, non quod jure beneficii sta-
 tim privetur, sed quod legitimus
 superior eam renunciationem ra-
 tam habere, & illum, qui ita resi-
 gnavit, etiam invitum privare, &
 beneficium alteri conferre possit;
 nisi ipse re adhuc integrâ renun-
 ciationem revocaverit. *Garc. p. 11.*
c. 3. Binsf. &c.

Resignata tacitè dicuntur ea,
 quæ nullâ verborum expressione,
 sed factò aliquo ex juris disposi-
 tione

tione

ione resignationem beneficij in-
 dicante, spontaneè dimittuntur, ut
 si beneficiarius matrimonium con-
 trahat, militiæ nomen det, &c. Ex-
 pressè resignata sunt, quæ disertis
 & expressis verbis dimittuntur.
 Quod iterum dupliciter fieri potest
 purè vel conditionatè. Fit purè,
 quando resignationi nulla adjici-
 tur conditio aut pactum, ita ut
 ordinarius Patrono & aliis, quo-
 rum interest, requisitis, beneficium
 cuilibet alteri conferre possit. Dixi
 Patrono &c. requisitis, quia sine
 consensu Patroni aut electorum,
 per se loquendo alium instituere
 non potest, si beneficium, quod di-
 mittitur, sit patronatum aut ele-
 ctivum. Non enim potest præjudi-
 care alieno juri; & quidem ad resi-
 gnationem beneficij electivi, si fiat
 in utilitatem Ecclesiæ requiritur
 consensus majoris partis, si autem
 in commodum alterius, consensus
 omnium. *Parisius lib. 2. de resign.*
q. 5. Conditionatè fit sive in favo-
 rem, quando fit resignatio sub cer-
 ta conditione pacto aut modo, ut
 si resignetur beneficium in favo-
 rem certæ personæ, hoc est, sub ea
 conditione, ut illi personæ benefi-
 cium conferatur: quod si fiat, ni-
 hil

Expressa
 resignatio
 alia est pu-
 ra, alia con-
 ditionata,
 sive in fa-
 vorem.

Conditio
 nata alia est
 simplex in
 favorem,
 alia qualifi-
 cata in fa-
 vorem.

hil ex beneficio reservando, dicitur resignatio simplex in favorem; si autem fiat cum reservatione certorum fructuum aut certæ pensionis, vel reservato sibi jure jure regressus, ita ut resignans ad beneficium regredi possit, &c. dicitur qualificata in favorem. Et hæc qualificata resignatio propter simoniam juris humani, in qua ordinarius tanquam inferior dispensare non potest, in manus Pontificis fieri debet. Quod etiam de resignatione simplici in favorem ex communi ferè DD. consensu & praxi Ecclesiæ dicendum est, propter periculum futuræ paulatim in beneficiis hæreditariæ successionis, si hæc resignationes ordinariis relinquerentur. Sunt quidem Auctores nonnulli, quos citat *Less. de just. lib. 2. c. 35. dist. 14.* qui censent simplicem in favorem in manus ordinarii fieri posse. Utpote in cuius manus permutatio beneficiorum fieri potest, *Clement. unica de rerum permut.* Nam eo modo renuncians nihil temporale dat vel accipit pro spirituali; sed solum indicat se resignare, si collator velit conferre illi, cui ipse favet, v. g. Petro, & non renunciare, si no-

lit:

Resignatio
in favorem
poteritne
fieri in ma-
nus ordina-
rii.

lit : adeoque omnem pacti speciem excludit. Verùm contra hos concludit *Less. l. c.* hujusmodi resignationes ob aliquam simoniæ speciem juxta stylum curiæ non posse fieri, nisi in manus Pontificis: Providè in cautelam præmittens n. 36. plerisque DD. ejus esse opinionis, Episcopum posse acceptare talem resignationem, rejectâ conditione, & conferre, cui voluerit. Eò quòd clausula in favorem habeatur pro non adjecta, maxime si resignans sciat suam resignationem esse invalidam, quia est contra stylum curiæ: & n. 34. juxta plerisque Canonistas beneficium resignatum in favorem coram ordinario, & ab ordinario collatum posse impetrari à Papa tanquam vacans per simoniam Unde hujusmodi resignationes coram ordinario faciendæ nõ sunt, nisi ex privilegio aut consuetudine id ipsi concessum sit. Peterit tamen resignatio pura non adjectâ conditione fieri in manus ordinarii additâ petitione, ut beneficium certæ personæ conferatur, idque iis in locis, in quibus Bulla Pii V. non est recepta, quâ prohibetur quælibet personæ successivæ designatio. *Vid. Laym l. 4.*

Quatuor
specialiter
notanda
circa resi-
gnationes
Beneficio-
rum.

tr. 2. c. 17. Præter modò dicta, quatuor notanda occurrunt circa resignationes beneficiorum. Primo resignans debet coram Notario Apostolico, & testibus constituere Procuratorem in curia Romana ad resignandum beneficium: hoc est, qui nomine resignantis præstet in curia consensum in resignationem beneficii, sive illius nomine cedat beneficio: & qui post supplicationem datam ac signatam litteras Pontificias desuper confici & expediri curet. Nam sine his literis gratia Apostolica impetrata, dicitur informis. Debet autem in mandato, quod de resignando beneficio Procuratori mittitur, exprimi qualitas & conditio, locus, in quo situ m est, annuus ejusdem valor: item an resignatarius, id est, ille in cujus favorem resignatio facta est, aliud obtineat beneficium, aut alio quopiam Canonico impedimento teneatur; quo à beneficio excludi posset. *V. Azor. p. 2. lib. 7 c. 22. & 23.* Excipe, nisi fortè resignans in curia Romana existeret. Quia usu receptum, ut presentes in curia non nisi per se ipsos consensum præstent. *juxta Reg. Cancell. 44.* Secundo si re-

si resignans est infirmus, necesse est, ut à die resignationis, sive præstiti consensus in resignatione beneficii, supervivat viginti dies; alioquin censebitur per mortem Beneficiati vacare beneficium. Dies autem, quo resignans præstat consensum, includitur in ipso viginti dierum numero. *juxta Flaminii de resign. lib. 12. q. 8.* qui testatur binis vicibus in Rota Auditores hoc ipsum suâ autoritate firmâsse: Item, *q. cit.* eosdem Auditores judicâsse, diem, quo resignans moritur, tantum inchoatum, pro completo non haberi. *V. Azor. l. cit. c. 28.* Tertiò si resignatio fiat in curia Romana, debebat olim per *Reg. Cancell. & constitut. Pii V.* intra sex menses publicari in loco beneficii: Extra curiam verò apud locorum ordinarios intra mensem. Postmodum nova constitutio Greg. XIII. indulgit, resignationes beneficiorum in curia, si beneficia intra montes fuerint, publicandas esse intra sex menses, computando menses à die supplicationis datæ, non autem à die præstiti consensus *juxta constit. Pii V. qua incipit: Sanctissimus.* Si verò ultra montes fuerint, intra

intra novem menses : illæ autem resignationes , quæ fiunt extra curiam coram ordinariis, factâ intra unum mensem beneficii collatione , intra tres menses promulgandas esse : computando menses non à die resignationis , sed à die , quo beneficium collatum est. Quod omninò notandum est. Potest enim fieri , ut prima die mensis admittatur resignatio : beneficium autem resignatum sub finem mensis priùs conferatur. *V. Azor, l. cit. c. 24.* Denique si resignans moreretur ante acceptam à resignatario beneficii possessionem, beneficium vaerabit per mortem, *V. Reg. Cancell. Less. l. c. dub. 35.* Spectat quoque ad resignationem conditionatam permutatio beneficiorum, quæ est mutua beneficiorum resignatio inter permutantes facta sub ea conditione , ut resignatarius, in cuius favorem resignatur , suum quoque beneficium, quod obtinet, resignanti resignet : Dixi beneficiorum , quia jus ad beneficium, v. g. quod quis habet ratione præsentationis vel gratiæ expectati-væ , non potest permutari cum beneficio alterius. Quia beneficiorum quæsitorum & non quærendorum

Explicatur,
quid sit per-
mutatio
beneficii.

Item an jus
ad benefi-
cium possit
permutari
cum alieno
beneficio
aut similia
jura inter
se.

do
La
pr
sta
fin
nal
cui
tan
jur
riu
mit
nul
nie
cor
res
mut
tio
requ
de r
fieri
coll
ipse
Qu
iam
sic u
cam
con
Nar
litte
dub
mut
sign

aorum permutatio permittitur. *Laym l.c. ex comm DD.* Neque
 prædicta jura, puta, gratiæ exspe-
 ctatiuæ &c. permutari possunt cum
 simili jure. Quia sunt gratiæ perso-
 nales, non excedentes personam,
 cui conceduntur. Non videntur
 tamen permutationes dictorum
 jurium futuræ irritæ, si ordina-
 rius ob justam causam illas ad-
 mittat, ut docet *Less. l.c.* Quia hoc
 nullo jure exprimitur, & interve-
 niente authoritate superioris non
 committitur simonia, cum sint
 res spirituales, quæ inter se per-
 mutantur. Cæterum ut permuta-
 tio fiat validè & licitè, eadem ferè
 requiruntur, quæ supra diximus
 de resignatione in favorem, unde
 fieri nequit sine consensu patroni,
 collatoris, &c. quorum interest, ne
 ipsorum juribus præjudicetur.
 Quod si tamen resignatio aut et-
 iam permutatio putaretur Eccle-
 siæ utilis, potest legitimus superior
 eam approbare, eritque valida sine
 consensu patroni, nisi sit laicus.
 Nam hujus juri derogari debet in
 litteris collationis. *Vid. Less. l.c.*
dub. 35. & 36. Potest autem per-
 mutatio sive ut alii loquuntur, re-
 signatio causâ permutationis, fieri

Ad permuta-
 tionem
 eadem ferè
 requirun-
 tur, quæ ad
 resignatio-
 nem in fa-
 vorem,

Permutatio
 beneficio-
 rum pote-

rite fieri
coram or-
dinario.

Idque etiã
in mensibus
per concor-
data Ger-
maniae re-
servatis.

in manus ordinarii, ab eoque ac-
ceptari ob causam ad bonum Ec-
clesiæ pertinentem *juxta C. quasi-
tum, de rerum permut.* adeoque
etiam ob bonum personarum per-
mutantium, si illud consecutivè re-
dundet in bonum Ecclesiæ. Et hac
ratione, vitare inimicitias, noxiam
aëris intemperiem, aliãque corpo-
ralia damna compermutantium ad
Ecclesiæ utilitatem reduci possunt.
Quia illis sublatis meliùs Deo ser-
vire potest. *Azor p. 2. lib. 7. cap. 30.*
Unde utilitas unius ex compermu-
tantibus cedens in bonum Eccle-
siæ sufficit ad permutationem; mo-
dò ex parte alterius permutatio
Ecclesiæ non sit damnosa; *V. Garc.*
p. II. c. 4. & alios. Ex quibus rectè
inferes causam permutationis non
esse aliam, nec aliud in ea spectari
debere, quàm necessitatem & utili-
tatem Ecclesiæ. *Garc. l. c.* Nec vi-
detur quicquam obstare, quamvis
permutatio fiat in manus ordina-
rii etiam in mensibus reservatis per
concordata Germaniæ. Quia Pon-
tifex per concordata non censetur
conditionem ordinariorum Ger-
maniæ voluisse deteriores facere,
quàm aliorum extra Germaniam,
quibus absolutè licitum est reci-
pere

pere resignationes causâ permuta-
 tionis factas: *Vid Medull. P. Bu-*
senb. l. 4. c. 2. dub. 1. art. 5. Imò Inferiores
 ex consuetudine etiam inferiores Episcopo
 Episcopo, ut Abbates, Præpositi, an permuta-
 Decani, permutationes admittere, tionem
 & beneficia conferre possunt *Gloss. admittere*
& D.D. in Clem. 1. de rebus Eccle- possint.
sia non alienandis. Permutatio, Permutatio
 quâ beneficium opulentius per- benefici
 mutatur cum tenui, compensatâ pinguis
 fructuum inæqualitate, fieri non cum tenui
 potest nisi auctoritate summi Pon- compensa-
 tificis, qui jus proventuum potest tâ fructuum
 separare à titulo sive jure spiri- æqualitate,
 tuali, quod est in beneficio, cui prædi- coram quo,
 ctum jus erat annexum; & per hanc & quomo-
 separationem reddere jus proven- do fieri de-
 tuum omninò temporale: ita ut beat.
 jura proventuum à suis titulis se-
 parata, si permutentur, temporale
 detur pro temporali, adeoq; dū fit
 pactum de fructuum compensatio-
 ne, sit pactum de re temporali præ-
 standa ex bonis merè temporali-
 bus. Et in hoc casu primò tituli
 sunt permutandi, ac dein alio con-
 tractu jura proventuum utpote per
 separationem Apostolicam facta
 temporalia, cum pacto de com-
 pensatione inæqualitatis fructuū.
 Unde hi duo contractus misceri

NON

non debent, nec contractui, quo
 permurantur ipsa beneficia, appo-
 ni pactum de permutatione pro-
 ventuum & compensatione. At, in-
 quies, quomodo permuratis titulis
 possunt jura proventuum retineri,
 cum hoc jus ratione tituli compe-
 tat Beneficiato. Cui difficultati re-
 sponderi solet: ex dispositione ju-
 ris tantisper à compermutantibus
 retineri jus proventuum, donec
 ipsa jura inter se permurateur, &
 permurata denuò coalescant cum
 suis primis titulis: atque ita, citra
 omnem speciem sinonia, in aequa-
 lium beneficiorum fiat permuta-
 tio. Alii censent in prædicto casu
 posse peti compensationem à Pon-
 tifice pro damno temporali, quod
 alter patitur, privando se fructibus
 sui beneficii. Eò quòd dicta com-
 pensatio non petatur tanquam
 pretium beneficii; sed tanquam
 conditio, quâ alter se indemnem
 servat, & sine qua indemnitate nol-
 let permurare. *V. Less. lib. 2. cap. 35.*
dub. 17. Medull. Busenb. lib. 4. cap.

Quid si per-
 mutatio fa-
 cta in ma-
 nus Episco-
 pi, aut Papæ,
 successum
 non habeat.

1. dub. 1. art. 1. Quando permuta-
 tio facta in manus Episcopi suc-
 cessum non habet, v. g. quia alter
 permurantium est mortuus, su-
 perstes restituendus est suo bene-
 ficio,

ficio, sed per novam collationem. Quia beneficium verè vacavit. *Abb. in cap. perult. in fine de rerum permutat.* Verùm hoc non servatur in permutationibus factis in manus Papæ, nam permutans statim redire potest ad beneficium suum, permutatione non habente successum. Nam à volente permutare, non censetur jus, quod habebat in beneficio, revocatum sive sublatum; nisi permutatio successum habeat, cum omnis permutatio videatur fieri sub hac tacita conditione, si res successum habeat. Quæ ratio quamvis locum quoque videatur habere in permutatione facta in manus Episcopi, ipsa successum non habente, habet tamen praxis contrarium. *V. Garc. p. II. c. 4. n. 7. & seqq.* Observandum denique eo ipso, quod concedatur permutatio, non conferri ipsa beneficia; sed factâ permutatione requiri novam collationem. *Pal. tr. 13. disp. 6. Garc. l. c. cum aliis, quos citat.* Nam beneficia compermutantibus dari non possunt, quousque vacant ergo prius per resignationem vacare debent, quam conferantur. Unde resignatio potest admitti non collatis beneficiis.

stato tamen tempore conferendis. Adde quod Pontifex frequenter uni v. g. Romæ existenti conferat beneficium; alteri autem concedat mandatum de conferendo beneficio. Ex quo patet admissionem resignationis non esse collationem. *V. Pal. l. c.*

C A P U T XI.

Quædam beneficia sunt vacantia ipso facto, quædam per sententiam Iudicis.

Ipo facto
quædam
vacant per
mortem
naturalem,
quædam ex
dispositione
juris.

Assignantur
ea, per quæ
ex disposi-
tione juris
ipso
facto vacant

DEnique ex modo amittendi beneficia, rectè illa divides in beneficia, quæ vacant ipso facto, idque vel per mortem naturalem Beneficiati, vel ex juris dispositione: & in ea, quæ vacant per sententiam privativam à Iudice ferendam. Et quidem per mortem Beneficiati ita vacant beneficia, ut Beneficiatus à morte resurgens nullum jus ad beneficium habeat.

Barbos. lib. 5. iur. Eccles. c. 14 n. 2.

Ex dispositione juris vacant beneficia. Primò per professionem religiosam. Nam per vota solemnia Religionis ipso jure privatur quicumque

cunq̄ue Religiosus professus, & beneficia, *juxta Bullam Greg. XIII. ascendente Domino.* Quivis coadjutor formatus in Societate Jesu, dominio rerum ante habitarum, & acquirendi novas incapax redditur. Secundò per matrimonium validè contractum, etiã si non fuerit consummatum. Quia assumit statum cum Clericali ministerio incompatibilem. Dixi validè contractum. Quia *Bal. tr. 13. di. p. 6. cum Sanchez & Less. cit. contra alios;* censet ob matrimonium, quod ex quacunque causa nullum est, non vassare beneficium. Quia nullibi hæc privatio inducta est ob matrimonium attentatum; sed ob matrimonium legitimum. De hoc enim loquuntur Canones. Tertiò per secularem militiam. Quia dando nomen militiæ Ecclesiam deserit, eamque pro derelicta habet. Quartò, per afflictionem Episcopatus. Quia non est conveniens, ut positus in altiori dignitate inferioribus officiis sive ministeriis occupetur: Vel alterius beneficii incompatibilis. Quintò per neglectam consecrationem ab obtinente Episcopatum intra sex menses à pacifica possessione. *Less.*

Hujus generis sunt
Professio religiosa.

Matrimonium validè contractum.

Secularis militia, &c.

lib. 2. c. 34. dub. 19. censet esse probabilius, Episcopum ex dilatione consecrationis non esse plane privatum beneficio ante sententiam iudicis, eò quòd modus iste loquendi ipso facto, sive ipso jure, sint privati, ex recepta consuetudine passim in jure tam benignè accipiatur, ut nemo teneatur dimittere officium vel beneficium ante sententiam, nisi adjiciatur clausula hujus benignæ interpretationis exclusiva. Sextò per Sacerdotium non susceptum, intra annum ab habente Parochiam. Septimò per admissionem criminis, cui ipso facto annexa est amissio beneficii, qualia sunt *juxta Less. l. c. sup. 34. dub. 34.* (nisi fortè ut idem rectè annotavit, jura quoad hanc pœnam sint usu abrogata, aut in eo rigore non recepta) hæresis, schisma, sodomia sapius exercita, falsificatio litterarum Apostolicarum, simonia confidentiæ, acceptio muneris pro examine ad Parochiam, alienatio bonorum Ecclesiæ vel monasterii sine forma à jure præscripta, aut inconsulto summo Pontifice: occisio vel per se, vel per alium Rectoris; aut alterius Clerici suæ Ecclesiæ;

Enumerantur varia delicta quibus ex dispositione juris annexa est beneficii amissio.

in qua beneficium obtinet, violenta intrusio ab habente beneficium curatum, in aliud curatum, perdit enim quod primò habuit: itē occupatio cujuscunq; beneficium per vim, amittit enim jus ad illud per vim acquisitum, & in illo, quod ante habebat. Duorum incompatibilium primi generis retentio absque dispensatione. Nā sic retinens amittit etiam secundum. Percussio Cardinalis vel Episcopi, homicidiū qualificatum, hoc est, admissum per Sicarium pretio conductum. Ad pleniorē modò dictorū intelligentiā, notandum *ex Azor. tom. 1. l. 7. c. 17.* Canones, sex primis casibus, puta, Professioni, matrimonio, militia, &c. ipso facto privationem beneficium annectentes, non tam esse poenales, cum hi, per se loquendo, omni culpā careant, quā conditionales. Dantur enim beneficia eā conditione, ut, si praedictorum quidpiam factum aut omissum fuerit, beneficia vacent, ac proinde non impletā jam dictā conditione, etiā ante sententiā Judicis amittantur, adeoq; ad amissionem beneficium sufficere conditionem à jure requisitam non fuisse impletam. Canones autem delicto alicui privationem

Reus delicti, cui ipso facto privatio beneficium

F ; bene.

annexa est,
quando il-
lud dimitt-
tere tenea-
tur.

Quæ dicantur
vacare
per senten-
tiam Judicis.

Assignantur
certa deli-
cta, in quæ
sententia
privationis
à Judice
ferenda est.
Ostenditur
notabilis
differentia
inter priva-
tionem be-
neficii ipso
facto con-
tractam, &
privationem
per senten-
tiam Judicis
contrahendam.

beneficii annexentes esse pœnales,
& idcirco pœnam ante sententiam
Judicis non contrahi aut solvi:
unde in supradictis, aut similibus
delictis non tenetur reus benefi-
cium dimittere ante sententiam
Judicis declaratoriam, *Vid. Azor.*
l. c. Henric. Sanch. &c. Imò ne-
cesse est, ut executio privationis à
Judice fiat, ut docet *Sanch. l. 2.*
moral. c. 26. Covarr. &c. nisi Ju-
dex in sententia præcipiat, ut con-
demnatus beneficium statim di-
mittat. Vacantia per sententiam à
Judice ferendam sunt illa, quibus
ex dispositione juris ob admissum
crimen non ipso facto quis priva-
tur, sed per sententiam privandus
est: Talia delicta sunt homici-
dium non qualificatum, sacrile-
gium, perjurium, adulterium, &
similia gravia crimina depositione
digna. *Less. l. c.* Est autem non exi-
gua differentia inter privationem
beneficii ipso facto contractam, &
privationem per sententiam à Ju-
dice infligendam. Nam in priori
casu reo non solum omnes fructus
à die commissi criminis adimuntur,
ut docet *Mol. tom. 1. tr. 2. disp.*
96. Sanch &c. sed etiam permuta-
tio, vel resignatio in favorem tertii
facta

facta post admissionem criminis rescinditur sive infirmatur. At in posteriori casu fructus, à die criminis percepti, reo condemnato relinquuntur, nec permutatio aut resignatio ab eo facta rescindi potest. Deinde in primo casu ante sententiam Judicis declaratoriam criminis, beneficium tanquam verè vacans impetrari & reo non vocato, conferri potest, quo ad titulum, non verò quoad possessionem. Nam ut hac priveretur, necesse est ferri sententiam criminis declaratoriam, ipsamque, ut supra dictum, privationis fieri executionem: in secundo autem beneficium antè impetrari aut conferri nequit, quàm privationis sententia in ipsum feratur.

Azor. l. c. Laym.

&c.

nales,
ntiam
solvi:
ilibus
enefi-
ntiam
Azor.
nò ne-
onis à
b. l. 2.
ifi Ju-
t con-
n di-
tiam à
quibus
n flum
priva-
vandus
omici-
sacrite-
um, &
firione
on exi-
tionem
tam, &
n à Ju-
priori
fructus
limun-
2. disp.
rmuta-
q tertii
facta